

Náš tednik Kronika

kulturno - politično glasilo

svetovnih in domačih dogodkov

Poštni urad: 9020 Celovec — Verlagspostamt: 9020 Klagenfurt

Izhaja v Celovcu — Erscheinungsort Klagenfurt

LETO XVI. / ŠTEVILKA 24

CELOVEC, DNE 16. JUNIJA 1966

CENA 2.— ŠILINGA

Janez XXIII. živi naprej

Pred tremi leti, konec maja, je papež Janez XXIII. zvedel, da zanj ni več rešitve. Takoj je poklical k sebi državnega tajnika in mu dejal: „Razveselil sem se, ko se mi je reklo: V hišo Gospodovo pojdemo!“

Nato je prišla dolga agonija, ki ji je v molku, zaskrbljenosti in tihi bolečini sledil ves svet, krščanski in nekrščanski, verni in brez vere. Preprosta žena iz rimskega predmestja Pretestina je tedaj izpovedala: „Moj mož ne hodi v cerkev; tudi duhovnikov ne ceni. Toda danes ni napravil v sebi grizljaja jedi. Le v televizijski aparat je zrl in solze so mu zalivale oči.“ Takih primerov je bilo v tistih junjskih dneh leta 1963. na tisoče. In ko je 3. junija ob 19.49 Janez XXIII. za vedno zaprl svoje trudne in zmučene oči, je bila na trgu sv. Petra množica 200.000 oseb, vsi na kolenih.

Prehodni papež naj bi bil, pa je dal Cerkev pečat za vsa bodoča stoletja. Obrnil je njeno krmilo v novo smer in storil, da je Cerkev danes spet moralna voditeljica sveta. Kako je to zmožni in v čem je bila njegova privlačna sila?

„L'Osservatore Romano“ je te dni zapisal, da moramo skrivnost njegovega uspeha iskati v tem, ker je hotel biti oče vsakomur, do vsakega pozoren, z vsakim potrpečljiv. Svojo papeško službo je sprejel v duhu dobrega pastirja, ki išče vse ovce, bližnje in daljne. Prežet ekumenskega duha je sklical koncil, da svetu razkrije resnični obraz Cerkev, ki je sredstvo zveličanja za vsakogar. Pri tem so mu pomagale tudi zgodovinske okoliščine, svet, lačen luči od zgoraj, je postal zrel, da prislunne evangeliju božjega usmiljenja; veličina Janeza XXIII. pa je bila v tem, da je znal to lakoto odkriti in jo napolniti z duhom ljubezni, ki vse razume in zato tudi vse prav stori. Naučil nas je spoštovati sinove Izraela in nas opozoril, da izhajamo iz istega debela kakor oni; dvajset let je živel na bližnjem Vzhodu, pa nam je odkril, da so pravoslavni naši bratje; spoznal je učence korana in doumel težave dialoga z njimi. Naučil nas je finega ravnanja s pristaši drugih ver, spoštovanja do vseh ljudi, opozoril na skupne vrednote, ki nas vežejo po človeški naravi kot sinove istega Očeta.

Zato ni zdržal kot jetnik v prostorih vatičanske palače. Najprej je „pohujšal“, nato pa osvojil mesto Rim ter potem ves svet s svojimi nenapovedanimi izhodi. In tedaj je izpregovoril besede kot te: „Gledam tiste hiše, iz katerih me zrejo ljudje. Vem, kaj se skriva za njihovimi zidovi: borna stanovanja s številnimi družinami. V njih se vrstita veselje in žalost, bolečina in radost. Vem pa tudi, da so tam otroci in z njimi je Gospod.“

Zlasti pa je odkril svojo lepo dušo na dan otvoritve prvega zasedanja 2. vatičanskega koncila 11. oktobra 1962. Ob tisti priliki je dejal: „Sam nisem nič. Govorim vam kot brat, ki je postal oče po volji našega Gospoda. Toda tako očetovstvo kot biti brat je dar božji. Zato se radi imejmo, saj smo vsi bratje. Išči to, kar nas druži, in pozabimo to, kar nas loči. Ko se boste vrnili domov, in se srečali s svojimi otroki, objemite jih v mojem imenu in recite jim: „Ta objem vam pošilja sv. oče!“ Storite kar koli dobrega, recite pomirjevalno besedo, obrišite kako solzo! Potem pa pojdemo znova na skupno pot, polni zaupanja v Kristusa, ki nas posluša in nam pomaga.“

Kdo ne bi ljubil takega papeža? Umrl je, pa bolj ko teko leta od njegove smrti, bliže prihaja ljudem in bolj postaja last vsega človeštva. Naj se čudimo potem, če je njegov grob stalno poln belih rož? Obiskovalci puščajo pisma na kraju pokopa in vsi so prepričani, da molijo na grobu bodočega svetnika.

Umrl je, star 81 let in 6 mesecev; bil je 59 let duhovnik, 38 let škof, štiri leta in sedem mesecev papež. Tisti, ki so ga poznali, so si upali zatrditi, da se je vrnil k Očetu z neomadeževano obleko krstne nedolžnosti. Svet je neizmerno presenečen, ko je s popolno predanostjo sprejel vest o svojem odhodu s tega sveta. Njegov mrtvaški boj je bila ena najbolj veličastnih pridig, ki so bile kdaj ljudem izrečene. Smrti je odvzel ljubežno željo. O njem bi lahko rekli, kar govori sv. pismo o Mozesu: „Ko je umrl, mu oko ni otemnelo in njegova moč ni opešala“ (5. Moz 34, 7).

Bil je carigradski patriarh Atenagora, ki je prvi v januarju 1959. nanj naobrnil besede sv. Janeza

V Pekingu na vidiku nova čistka

Teoretični partijski organ sviri pred »ljudmi po Hruščovem vzoru« — Samo nauk Mao Ce Tunga zveličaven

Teoretični organ kitajske komunistične partije »Rdeča zastava« je pisal pretekli petek v svojem glavnem članku o čistki znotraj komunistične partije. (Naš list je o tem natančno pisal v prejšnji številki pod naslovom »Dolga najhujša kriza v kitajski KP«).

V članku, ki ga je oddajal tudi pekinški radio, je bilo rečeno: »Dosedanja čistka v partiji je bila izvršena proti vsem tistim elementom, ki so bili zagovorniki »proti-socializma« in »revizionizma« (težnja po spremembi) in ki so se oddaljili od Maocevskih naukov. Čistko bomo nadaljevali do končne zmage, kajti, sicer bi se nam lahko zgodilo, da bi poskusili zamenjati oblast proletariata »ljudje Hruščovega kova«.

Naslednik Lin Piao?

Časopis »Rdeča zastava« je priporočal v članku svojim bralcem, naj dobro prečutdirajo nauke Mao Ce Tunga, hkrati pa je naglasil, da bi morali razen njegovih naukov brati tudi sila važna uvajanja sedanjege obrambnega ministra Lin Piao o življenju voditelja partije in o uporabi del Mao Ce Tunga. Opozorilci pripisujejo dejstvu, da že nekaj časa omenjajo pogosto ime Lin Piao v zvezi z imenom Mao Ce Tunga, velik pomen. Tako opozarjajo kitajski izvedenci med drugim tudi na možnost, da bi mogel postati Lin Piao naslednik sedanjege voditelja partije Mao Ce Tunga. Obrambni minister Lin Piao je novembra lani izdal posebna pravila za kitaj-

ske vojsko. V teh je namreč rečeno, da najboljše orožje niso niti letala niti bombe, marveč nauki Mao Ce Tunga.

Sedanjo čistko na Kitajskem utemeljuje teoretični organ partije »Rdeča zastava« z nujnostjo, korenito odstraniti nevarnost prevrata, ki bi sigurno povzročil strašno krvoprelitje: »Več milijonov ljudi bi izgubilo življenje, je pisal časopis.

Cilji opozicije?

Kitajski izvedenci v Hongkongu in Tokiu so ob koncu minulega tedna razčlenjevali več poročil pekinškega organa »Ljudski časopis« o ciljih opozicijskih skupin.

Kot najvažnejše točke opozicijskega programa so bile med drugim:

1. rehabilitacija (zopetna pridobitev do-brega imena) onih skupin, ki so bile odstranjene iz centralnega komiteja kitajske komunistične partije leta 1959 kot »desni oportunisti« (v delavskem gibanju tisti, ki odklanja revolucionarni postopek);
2. razširitev privatne posesti in svobodnega trga;
3. liberalizacija (sprostitve) notranje politike in obsodba osebne moči Mao Ce Tunga;
4. imenovanje pristojnega in razsodnega ministrskega predsednika, ki mu stoji na strani sodelavci zavežajoči se odgovornosti;
5. nazadnje obsoja opozicija zunanjepolitična stremeljenja po vodilni vlogi, ki pelje samo do tega, nakopati si sovražnike po celem svetu.

Strahovito neurje nad Zell am See

Šest mrtvih — hiše porušene — avtomobili odplavljeni

V nedeljo zvečer so se začeli nad mestem Zell am See na Salzburškem kopičiti temni oblaki. Bliski so parali nebo. Nenedoma je bila vsa pokrajina okrog mesteca ena sama siva gmota, ozračje je bilo nalezljivo, ljudje so se zaskrbljeni ozirali v grozeče nebo. In res je nekako ob 19. uri začelo liti kot iz škafa. »Odprlo se je nebo«, kot ljudje iz Zell am See še ne pomnijo.

Potoki, ki tečejo skozi tujskoprometni kraj, so se na mah spremenili v grozeče hudournike, po katerih je drla voda z nepričakovano rušilno močjo. Med nalivom, ki je trajal do 21. ure je klestila tudi toča. Voda, ki so jo prinašali razdivjani hudourniki, je valila s seboj kamenje, bruna, les in vobče vse, kar je našla na svoji poti, ceste, poti in kanali so se na mah spremenili v reke, ki so odnašale s seboj avtomobile kot ladje ter rušile hiše. Na nekem pobočju nad Zell am See je usad zasul bungalov, v

katerem je stanovalo 15 turistov, od katerih jih je šest našlo smrt pod ruševinami. Kakor po čudežu je težko nesrečo preživel štiriletni otrok, ki so ga našli po večurnem iskanju.

Takoj po katastrofi so pričeli gasilci, vojska in prostovoljci z očiščevalnimi in odstranjevalnimi deli. Hiše, ki so bile v nevarnosti, da se porušijo, so morali podpreti in zasigurati, priključiti bolnice pa so morali izprazniti, ker je bilo poplavljen. Poskrbeti so morali za pitno vodo, ker je neurje podrl vodni rezervoar. Iz nanesenega blata in mulja so morali razbitine avtomobilov odkopavati.

Škodo, ki jo je napravila vremenska katastrofa, cenijo na več milijonov šilingov. Zell am See potrebuje zategadelj nujno državno in deželno pomoč. Če mestec ne bodo takoj pomagali, je v nevarnosti eden izmed najpomembnejših salzburskih tujskoprometnih krajev.

V Benetkah je občinska uprava sklenila, da poimenuje zgodovinski trg Leoncini po papežu Janezu XXIII.

Najbolj občuteno praznovanje obletnice smrti je bilo v rojstnem kraju pokojnega papeža Sotto il Monte pri Bergamu. Dne 2. julija je prišlo v majhno vasico vsaj sto tisoč ljudi iz vseh krajev Italije in tudi iz švice. Samo po cesti iz Bergama je prispelo okoli 550 avtobusov. Niso šteli tisti, ki so prišli po cesti iz mesta Lecco. Niti približno ni mogoče reči, koliko je bilo osebnih vozil. Ljudje so z veliko zbranostjo in potrpljenjem obiskovali vaško cerkev in papežev rojstni dom.

Zanimivo je še to, da je za prvo obletnico smrti prišlo v Sotto il Monte le nekaj tisoč obiskovalcev, lani morda 50.000, letos pa se je število več ko dvojilo. Te številke nazorno govore, kaj je bil ljudem papež Janez XXIII.

—jk

Četrta matura na slovenski gimnaziji

Med 13. in 17. majem 1966 je bila na zvezni gimnaziji za Slovence v Celovcu pismena, med 13. in 15. junijem pa ustna matura. Od 24 učencev je bilo pripuščenih k pismeni maturi 23. Od teh je napravilo maturo pred izpitno komisijo, ki ji je predsedoval nadzornik dr. Valentin Inzko, 21 učencev in učenk. Dve dijakini sta bili v enem predmetu zavrženi na jesenski termin.

Z odliko so izdelali: Knaus Emica, Kuežnik Marija, Strauss Jože, Vospersnik Rozvita in Zwitter Dana.

V sredo, 15. junija, je bila v Mohorjevi kapeli zahvalna sv. maša, zvečer pa so se zbrali maturantje s člani izpitne komisije in drugimi profesorji ter starši v prijetnem družabnem krogu v prostorih Delavske zbornice.

Maturantom naše iskrene čestitke.

OBJAVA

Državne gimnazije za Slovence

Sprejemni izpiti za 1. razred bodo 9. julija 1966, ob 8. uri. Učence prijavite ali ustno v šolski pisarni ali pa pismeno na naslov: Direktion des Bundesgymnasiums für Slowenen in Klagenfurt, Lerchenfeldstraße 22, do 1. julija 1966.

Za prijavo so potrebni dokumenti: rojstni list, dokaz avstrijskega državljanstva in na dan izpita zadnje spričevalo, katerega bodo učenci dobili na dosednji šoli 8. julija 1966. Popis učenca pošlje šola direktno na gimnazijo. Pri izpitu bodo učenci vprašani v slovenščini, nemščini in računstvu in sicer iz snovi, katera je predpisana za četrto šolsko stopnjo.

Glede sprejema v višji razred pa je potreben razgovor z ravnateljem.

Ravnateljstvo

Minister Schleinzer v Ljubljani

V četrtek, 9. junija, se je mudil v Ljubljani avstrijski zvezni minister za kmetijstvo in gozdarstvo dipl. ing. dr. Karl Schleinzer. Obiskal je mednarodni lesni sejem na Gospodarskem razstavišču (trajal je od 4. do 12. junija).

Na avstrijsko-jugoslovanski meji sta zveznega ministra dr. Schleinzerja in njegovo spremstvo pozdravila avstrijski generalni konzul v Ljubljani dr. Heinrich Riesenfeld in vodja protokola parlamenta August Krainz.

Opoldne so ministra dipl. ing. dr. Schleinzerja na Gospodarskem razstavišču pozdravili član republiškega Izvršnega sveta Viktor Repič, podpredsednik komisije za mejna vprašanja, bivši jugoslovanski generalni konzul v Celovcu Boris Trampuž in direktor Gospodarskega razstavišča Karel Kušar, nakar si je minister Schleinzer z velikim zanimanjem ogledal VII. mednarodni lesni sejem, katerega se je udeležilo 120 tvrdk. Avstrijski minister se je zanimal posebno za stroje za obdelavo in predelavo lesa.

Po ogledu sejma je podpredsednik republiškega Izvršnega sveta Beno Zupančič priredil na čast našemu ministru in njegovemu spremstvu kosilo v hotelu Lev. Ob tej priliki je podpredsednik Beno Zupančič izrazil zadovoljstvo, da je prvič k član avstrijske zvezne vlade uradno obiskal republiko Slovenijo in je izrazil tudi željo, da bi se taki plodni obiski nadaljevali.

Po kosilu so si avstrijski gostje ogledali ljubljanski magistrat in pa palačo Ljudske skupščine Slovenije. Na poti domov so si ogledali še Bled in bližnjo okolico.

Politični teden

Po svetu . . .

ZDRUŽENE DRŽAVE AMERIKE ZA OBNOVITEV ŽENEVSKIH SPORAZUMOV

Predstavnik Združenih držav Amerike v Organizaciji združenih narodov (OZN) Goldberg je na neki tiskovni konferenci v Washingtonu pozval k ustavitvi vojne v Vietnamu ter se izrekel za sklicanje nove ženevske konference, na kateri bi obnovili sporazume iz leta 1954 in 1962 o miru v jugovzhodni Aziji.

Ameriški zastopnik v OZN Arthur Goldberg je hkrati dejal, da zgornji poziv vsebuje vse predloge njegove države za mir, kar je ukrep, s katerim želimo priti do pogajanj in končati vojno v Vietnamu.

Predstavnik Združenih držav Amerike v Organizaciji združenih narodov je še nadalje dejal, da so Združene države (ZDA) pripravljene sprejeti volilne rezultate, na temelju ženevske določbe o združitvi držav, ne glede na izid.

U TANT: DELOVANJE OZN V NEVARNOSTI

Pomanjkanje razumevanja o nadzorstvu in financiranju (podpiranje z denarjem) mirovnih prizadevanj Organizacije združenih narodov je označil glavni tajnik OZN U Tant kot silno nevarno zadevo za svetovni mir. Čeprav so se dosedanje mirovne operacije Združenih narodov izkazale kot važen korak k širšemu mednarodnemu sodelovanju, obstoji sprito pomanjkanja edinosti o finančnih in administrativnih vprašanjih nevarnost, da v prihodnosti vobče ne bo mogoče izvajati takih mirovnih operacij.

To je dejal glavni tajnik U Tant v nekem govoru na univerzi Windsor v Torontu (Kanada).

Krivo do za sedanje neenotnost je pripisovati nekaterim deželam, predvsem Franciji in Sovjetski zvezi, ki vztrajajo na zahtevah, da je za poravnavo sporov pristojen le Varnostni svet, medtem ko druge članice Organizacije združenih narodov dajejo do neke mere pravico pristojnosti tudi Glavni skupščini, posebno kar se tiče finančne strasti.

Marsikatera vlada vidi v tej zadevi vprašanja narodnega interesa (koristi), ki morajo po njih mnenju imeti prednost, je dejal dalje U Tant. Lastne koristi in tudi splošni politični položaj so vzrok, da imajo gotove vlade za probleme drugih narodov in ljudstvo čisto gluha ušesa. »Toda,« je vprašal ob tej priliki glavni tajnik U Tant, »ali naj bi moral svet zares toliko časa čakati, da bodo izbruhili nemiri med velesilami, preden ne bomo poskusili v okviru Organizacije združenih narodov pomagati onim vladam in narodom, ki potrebujejo že danes pomoč?«

»Končno,« je dejal glavni tajnik, »ne žive na svetu samo Američani, Kitajci, Rusi in Vietnamci!«

OKOLI CIPRA

Zunanja ministra Turčije in Grčije, ki sta bila v Bruslju na zasedanju atlantskega sveta, sta se sestali in govorila o Cipru. Sporazumela sta se o postopku za zaupne razgovore med obema deželama za mirno poravnavo spora. Pomenila sta se tudi, da naj bi se razgovori pričeli čimprej in pri njih bosta sodelovala poslanika obeh držav. Razgovori bodo v neki tuji prestolnici. Pozneje naj bi povabili k razgovorom po možnosti še druge države, ki ne bi bili strogo omejeni samo na Ciper. Zajeli bodo tudi druga še neresena vprašanja med Grčijo in Turčijo.

ZASEDANJE MINISTROV VARŠAVSKEGA PAKTA

Poleg zasedanja ministrov Atlantske zveze v Bruslju so se sestali pretekli teden v Moskvi ministri Varšavskega pakta. Tako poročajo je bil to samo pripravljalni sestanek zunanjih ministrov tega vzhodnega vojaškega pakta pred julijemskimi zasedanjem glavnih tajnikov komunističnih partij in predsednikov vzhodnega bloka, ki bo v Bukarešti v Romuniji.

Kakor nadalje poročajo opazovalci so na zborovanju v Moskvi razpravljali o vprašanjih evropske varnosti, ki bodo v središču pozornosti tudi ob priliki obiska francoskega predsednika generala de Gaulla v

Sovjetski zvezi. Poleg tega so se zunanji ministri tudi pogovarjali o položaju v drugih delih sveta in še posebno v Aziji. Na tej konferenci so ministri pripravili predlog in snov za sestanek v Bukarešti, katerega se bodo udeležili tudi zunanji ministri sedmih držav članic Varšavskega pakta.

DOGODKI V KONGU

Dogodki v Kongu že več let polnijo časopisne stolpce po svetu. Če si pokličemo v spomin na kratko te dogodke, moramo začeti pri umoru Lumumbe, sledila je aretacija Gizenge, nato zajetje Combeja in njegovo imenovanje za predsednika vlade, sledila je odstranitev predsednika Kasavubuja, Mulelejev upor, potem pa so bile vstaje in ustanavljanje opozicijskih vlad, prelihanje krvi in državni udari.

Sledila je doba, ko nismo mnogo slišali o leopoldvilemskem Kongu (danes se to mesto imenuje Kinšasa). Toda nedavno je prispejala vest iz te nesrečne afriške dežele o novi zaroti, v katero je bil zapleten bivši predsednik vlade Evariste Kimba, ki je skušal strmoglaviti kongoškega predsednika Mobutuja. Kimba in njegovi pristaši so bili obsojeni na nekem trgu v Leopoldvillu.

Sedanji kongoški predsednik general Mobutu je edini politik, ki je že od leta 1960 brez prekinitve na oblasti v leopoldvilemskem

WITHALM ZA DRUŽABNIŠTVO Z OPOZICIJO

V Rohrschachu na Predarlskem se je pred kratkim vršilo 9. mednarodno zborovanje politikov krščansko-demokratskih strank: Švice, Zveze republike Nemčije, Lichtenštajna in naše države Avstrije.

Skupni predmet srečanja je bil dvojna vloga sodobnih strank: »Tekmovanje in družabništvo«. Na zborovanju je bil najvažnejši govornik glavni tajnik Avstrijske ljudske stranke dr. Withalm.

Predarlško zastopstvo so vodili državni tajnik dr. Karl Bobleter, deželni glavar Keßler in deželni predsednik Tizian.

Glavni tajnik Avstrijske ljudske stranke dr. Withalm je v svojem govoru s poudarkom priznal idejo družabništva z opozicijsko stranko.

Withalm razlikuje pri tem tri glavne točke:

1. območje, na katerem mora biti ohranjena popolna soglasnost, kot na primer v zunanji politiki, integracijska (povezovanje v celoto) vprašanja in južnotirolski problem;

2. območje s skupnimi cilji, toda po različnih poteh (gospodarska rast, stanovanjsko vprašanje); tudi tukaj upa Withalm deloma skupnih rešitev;

3. to področje obsega strokovna poprišča, pri katerih vladajo različna pojmovanja, ki jih ni moči premostiti. V tem primeru pa mora večinska stranka imeti pogum do lastnih odločitev.

TONČIČ: AVSTRIJSKA NEVTRALNOST IZVEN DISKUSIJE

Zunanji minister dr. Tončič-Sorinj je pretekli teden na neki šolski proslavi nestrankarskih katoliških študentovskih organizacij v Salzburgu razložil v svojem govoru problem nevtralnosti in integracije (povezovanje v celoto), ter pri tem poudaril, da mora Avstrija natančno izpolnjevati obveznosti svoje nevtralnosti, ki ji ne dovoljuje nobenih pravih svobodnih odločitev. Prav zaradi tega pa bi lahko bila Evropska gospodarska skupnost (EWG = EGS) do Avstrije še bolj uslužna kot do sedaj.

Beseda o »pogumu nepriljubljenosti med ljudstvom,« je dejal dr. Tončič, bi morala veljati tudi na področju zunanje politike.

V nadaljevanju svojega govora je zunanji minister na tej proslavi orisal zgodovinski nastanek avstrijske nevtralnosti, s katero je naša dežela olajšala zasedbenim silam umik in omogočila ohranitev političnega ravnotežja v Evropi.

»Če bi se Avstrija odrekla politiki svoje trajne nevtralnosti, bi se ta vprašanja ponovno pojavila. Za svojo nevtralnost, ki nudi Avstriji upanje na uspeh, mora vzeti dežela nase duševna in politična bremena.«

Zunanji minister dr. Tončič je nadalje izjavil, da si je Avstrija svesta dejstva, da

Kongu in se trudi, da bi napravil red v državi. Njegovo vladanje se opira na pomoč treh glavnih belgijskih svetovalcev, toda Mobutu je zbral okoli sebe tudi nekaj mladih domačinov gospodarstvenikov in pravnikov. In prav ti mladi izobraženci imajo močan vpliv na državnega predsednika, tako da se je baje pod njihovim vplivom odločil znotraj za boj proti Combeju, ki živi sedaj v Belgiji, zunaj dežele pa proti belgijskemu kapitalu.

ERHARDOVO PISMO DE GAULLU

Na neki tiskovni konferenci je zahodnonemški kancler prof. Ludwig Erhard dejal, da je poslal francoskemu predsedniku generalu de Gaullu pismo v zvezi z njegovim obiskom v Sovjetski zvezi. Navzočim novinarjem pa ni hotel povedati nobenih potočkov iz pisma.

Vendar ni potrebno mnogo fantazi, kaj je na pramer pisal Erhard de Gaullu. Gre namreč za to, da bi francoski predsednik zastopal v Moskvi nemške želje in stališča zahodnonemške vlade do nemškega vprašanja in drugih problemov.

Kancler Erhard je na tiskovni konferenci povedal novinarjem tudi, da je nekdanjemu sovjetskemu veleposlaniku Smirnovu dejal — ta se je vrnil v Moskvo — da bi rad videl, da bi se sestal s sovjetskim ministrskim predsednikom Kosiginom. Odhajajočemu veleposlaniku je izrazil željo, da bi bila zahodnonemška vlada pripraviha začetki pogovore in da bi jih pozdravila.

. . . in pri nas v Avstriji

ne sme sklepati nobenih gospodarskih pogodb, ki bi ustvarile politični položaj in ki bi ji lahko v primeru izbruha vojne onemogočile ohranitev svoje nevtralnosti. Toda soglasnost zunanjih carin je z razliko vstopa v neko gospodarsko skupnost popolnoma združljiva z avstrijsko nevtralnostjo.

Minister je mnenja, da bi bilo možno pogajanja v Bruslju še letošnjo jesen uspešno nadaljevati in skleniti dokončen sporazum.

GLAVNI DEL DRŽAVNIH GRADENJ SO ŠOLE

Ob priliki nanovo ustanovljenih zveznih ministrstev za trgovino, obrt in industrijo (vodi dr. Fritz Bock), kakor tudi ministrstva za gradnjo in tehniko (vodi dr. Vinzenz Kotzina), in po zapisi dr. Kotzine po zveznem predsedniku Franzu Jonasu, sta oba imenovana ministra na tiskovni konferenci objavila podrobnosti o zveznih gradnjah.

Po letu 1945 je bilo za državne gradnje izdanih 3,9 milijard šilingov, od te vsote sta odpadli samo na šole dve milijardi šilingov ali 51 odstotkov (13 visokošolskih zgradb in 44 srednjih šol) medtem ko so porabili za druga javna poslopja 915 milijonov ali 23 odstotkov.

Od zakonito določenih 1090 kilometrov avto cest je bilo doslej zgrajenih že 336 kilometrov; ob koncu leta pa bodo zgradili še 361 kilometrov, je izjavil minister za gradnjo in tehniko dr. Kotzina. Zahodna avto cesta Dunaj—Salzburg—Welsberg je požrla že 6,4 milijarde šilingov.

Izgradnjo določenega zveznega cestnega omrežja (4670 kilometrov ali okroglo polovico celotnih 9241 kilometrov zveznih cest) so začeli leta 1965 in naj bi jih zgradili v štirih letih tako, da bi bile popolnoma varne pred mrazom.

Od avgusta leta 1965 je bilo pri trgovinskem ministrstvu vložnih 514 pritožb v zadevi šoferskih izkaznic; 408 šoferjem so po sodni odločitvi odvzeli šoferske izkaznice (od tega 26 odstotkov zaradi pijanosti).

Cestno prometno pravo ostane še nadalje v pristojnosti trgovinskega ministrstva, medtem ko pride cestno gradbeno pravo v pristojnost novega ministrstva za gradnjo in tehniko. Obe ministrstvi imata skupno predsedstvo v osebni vodje oddelka Schipperja in skupni tiskovni urad. Trgovinsko ministrstvo obsega sedaj oddelek za dvostranska in mnogostranska načelna vprašanja trgovinske politike, cestnega prometa, kakor tudi gospodarsko in tujskoprometno pospeševanje industrijske politike (z novim oddelkom za pokrajinsko gospodarsko politiko) ter najvišji rudarski urad.

K ministrstvu za gradnjo in tehniko spadajo oddelki za visoko gradnjo in cestno gradnjo, kakor tudi tehnični odseki. Stanovanjsko vprašanje je podrejeno neposredno samemu ministru dr. Kotzini.

SLOVENC

doma in po svetu

Škof dr. Janez Jenko v Gorici

Nedavno je v Katoliškem domu v Gorici predaval škof Slovenskega Primorja dr. Janez Jenko o zelo zanimivem predmetu: »Družina v luči koncila».

Škof dr. Janez Jenko je v lepem predavanju najprej poudaril pomen družine v družbi in državi ter zlasti naglasil krščansko pojmovanje zakona in družine, kakor je prišlo do izraza na 2. vatikanskem koncilu. Svetost družine in ljubezen v družini bistveno označujeta vsako krščansko družino.

To važno vprašanje je potem navezal na slovenske razmere, pri čemer je poudaril, kako slovenski narod zaradi majhne rodnosti danes izumira. Če hočemo zato to nevarnost zaječiti in odstraniti, morajo predvsem slovenski krščanski starši pokazati več volje do življenja, več optimizma, za vračati težnje po uživanju in nasladi in se zavdati, da so le otroci tisti, ki morejo utrditi zvezo med možem in ženo tudi potem, ko začne njuna spolna ljubezen pojemati.

Slovenski novinarji v Gorici

Pred kratkim je obiskala Gorico skupina novinarjev iz Slovenije. Poleg novinarjev največjih časopisov so prišli tudi predstavniki radia in televizije iz Ljubljane.

Glavni namen tega obiska je bil razgovor in ogled cestnih del Gorice—Ljubljane na avtocesti Benetke—Trst. Ta avtocesta se bo pri Vitese priključila na cesto, ki bo preko Gorice vodila do Ljubljane. Gospodarski krogi pripisujejo tej cesti veliko važnost.

Predavanje o Srečku Kosovelu

Slovenski klub v Trstu je priredil proslavo v spomin pesnika Srečka Kosovega. O pesnikovem delu in življenju je govoril dr. Bratko Kreft. Predavatelj je orisal razmere, v katerih se je razvijala umetniška osebnost pesnika Kosovega. Opisal pa je tudi vrsto svojih spominov na prerano umrlega pesnika.

Zoran Kržišnik v žiriji za filme o umetnosti

Predsednik filmskega bienala v Benetkah prof. Mario Marazzan je imenoval mednarodno žirijo (razsodišče za VII. mednarodni pregled filmov o umetnosti), v kateri je bil tudi Slovenec (iz Jugoslavije) prof. Zoran Kržišnik iz Ljubljane.

Akademski pevski zbor bo šel v Anglijo

Slovenski akademski pevski zbor »Tone Tomšič« se pridno pripravlja na mednarodni nastop amaterskih zborov v Llangollenu v Veliki Britaniji. Tekmovanje bo meseca julija. Zbor vodi dirigent Marko Munih.

Skladatelj Ciril Pregelj umrl

V ankaranski bolnišnici je umrl slovenski skladatelj Ciril Pregelj. Rodil se je leta 1887 v Olševku pri Kranju. Glasbo je študiral na Dunaju. Več let je deloval kot glasbeni učitelj v Celju. Po upokojitvi se je nastanil v Ljubljani in potem v Izoli. Zapuščil je dolgo vrsto orkestralnih, plesnih in scenskih kompozicij, veliko solospelov in zborovskih skladb, največ pa mladinskih pesmi in priredb narodnih pesmi. Čeprav je bil bolan, je pripravil novo zbirko Sto narodnih pesmi. Pokopali so ga v Izoli v Istri.

Slovinci v Argentini

Znana pisateljica in predavateljica gospa Anica Kraljeva iz Buenos Airesa je po težkem življenjskem udarcu z izgubo ljubljene sina Tomaža na povabilo njenega brata v Trstu odpotovala na Goriško in Tržaško.

G. Matija Borštnar, doslej kaplan na Floridi, bo kmalu nastopil kaplansko službo v župniji sv. Marte Kasijske v Boulogne sur Mer, kjer je župnik g. Albin Avguštin.

Vesti iz Kanade

Na slovenskem letovišču v Torontu se je začela letošnja sezona na binkočno nedeljo. Naslednja večja prireditev je bila 12. junija z novo mašo Franceta Turka, ki je po opravljeni božji službi vodil tudi telovsko procesijo. Dne 3. julija pa bo v letovišču Katoliški dan.

Mladina v župniji Marije Pomagaj je tudi letos priredila nedavno večera glasbe in petja. Največ so nastopili mladi harmonikarji pod vodstvom Matije Lebarja. Dalje sta nastopila Božena Naughton na klavirju in Marijan Kolarič na klarinetu. Tudi oba mladinska pevski zbora pod vodstvom g. Toneta Zrnca sta lepo zapela. Ciril Soršak je naštudiral s svojo folklorno skupino nove točke.

Slovinci v Torontu so darovali za zidavo nove katoliške stolnice v Skoplju 650 dolarjev, prejšnjo je namreč porušil potres.

OB 125-LETNICI SLOVENSKE IZNAJDBE:

J. Puhar, izumitelj fotografije na steklo

Meseca maja ali natančno 24. maja je minilo 125 let od genialnega odkritja fotografije na steklo. Zato je prav, da se spomimo na to odkritje, saj gre pri tem za priznanje ustvaritelju Slovincu Janezu Puharju iz Kranja.

Janez Puhar se je rodil 26. avgusta 1814 v Kranju kot sin ne posebno premožnih staršev. Izredno nadarjenega mladeniča so starši dali v šole, kjer se je oprijel zlasti študija tujih jezikov, matematike, fizike in kemije. Z vztrajnim delom in entuziazmom se je dokopal do velikega znanja v prirodnoslovnih znanosti.

Tujci — znanstveniki in umetniki, ki so tedaj prihajali na Kranjsko, zlasti na Bled, so se čudili, ko so naleteli tam na tako duhovitega in razgledanega človeka.

Leta 1838 je Janez Puhar nastopil prvo službeno mesto. Ostajalo mu je dovolj časa za študij in poizkuse. Ob svojih skromnih dohodkih si seveda ni mogel privoščiti dragega eksperimentiranja (preizkušanja). V njegovem karakterju (značaju) ni bilo, da bi enostavno posnemal in delal tisto, kar so drugi pred njim odkrili in dognali. Žilica neutrudnega raziskovalca je v njem neprestano in plodno brnela. Bližnja Ljubljana je bila v resnici le majhno mesto, ki mu ni moglo pripomoči, da bi se lahko močneje razvil. Upoštevati moramo namreč še dejstvo, da sta v bivših avstroogrskih deželah pred letom 1848 vladala mračnijaštvo in politični despotizem, ki sta dušila osebno iniciativo, svobodno izpovedovanje misli in tlačila sprostitev ustvarjalnih sil.

Ob pretresu teh dejstev in Puharjevega značaja postaja dandanes razumljivo, zakaj je Janez Puhar držal svoj izum več kakor osem let zase in ga ni prej objavil.

Kakšen je bil Puharjev fotografski proces (postopek)?

Posluzeval se je snovi, ki jih je bilo mogoče povsod dobiti: steklenih plošč, žvepla, joda, broma, živega srebra in alkohola. Manipuliral (opravljal) je samo s paro. Očiščeno stekleno ploščo je izpostavil pari žvepla, ki ga je sežgal v posebni cevki, da se je usedlo na ploščo. Nato jo je pripravil v jodovi pari in vložil v »camero obscuro« (temnico), ki je imela na dnu posodico z živim srebrom. Pri osvetlitvi se je več živega srebra usedlo na tista mesta plošče, kamor je padlo več svetlobe. Tako dobljeno slabotno sliko je razvil v bromovi pari in jo končno fiksiral v alkoholu. Puharjeve slike — nekaj se jih je ohranilo do današnjih dni — imenujemo njemu na čast »puharotipije«.

Kakšne so bile torej Puharjeve slike?

Sam jih imenuje transparentne. Predmeti se vidijo na njih v taki legi kakor so v naravi. Transparentne so bile tudi v dvojnem pomenu: transparentne zaradi prozornosti stekla, ker se slike vidijo skozi steklo v odbiti svetlobi, v prijetnem črno-belem

tonu. Te slike so pozitivne in so nastale tako, da je z lakom prevlekel tisto stran plošče, kjer je slika fiksirana v žveplu. Transparentne pa so bile tudi zato, ker jih je bilo mogoče opazovati v prosojni svetlobi.

O svojih slikah pravi Janez Puhar, da so izvedene negativno, o drugih pa, da so izdelane pozitivno. Če po tolikih letih vrednotimo Puharjeve slike, lahko rečemo, da je negativne uporabljal za kopiranje (razmnoževanje), pozitivne pa za projekcijo z »laterno magico«. Ne bi bilo napak, če Janezu Puharju pripisujemo poleg izuma fotografij na steklo tudi misel na prve povečave slik, česar ne ugotavljamo pri daguerotipijah in talbotipijah.

Širni fotografski in znanstveni svet je skromnemu izumitelju za njegovega življenja vsaj nekaj priznal. Vendar je to pozneje, na žalost utonilo v pozabo. Leta 1852 mu je francoska Academia Nationale po-

„Jurij Kozjak“ izhaja v retoromanščini

Slovenski rojak dr. Ferdinand Kolednik, ki živi danes v Podgorju v Rožni dolini, je tista plodovita prevajalska osebnost, ki skrbi za razširjenje slovenske literature, zlasti Josipa Jurčiča in Frana S. Finžgarja.

V njegovem prevodu je izšlo Jurčičevo delo »Jurij Kozjak« že v petih francoskih izdajah, medtem ko je Finžgarjev roman »Pod svobodnim soncem« izšel v nemščini. Najbolj prevajana slovenska povest »Jurij Kozjak« je bila doslej prevedena že v 46 tujih jezikov. Seveda gre pri tem za prevode prevodov, kar je še posebno zani-

G. dr. Ferdinand Kolednik pripravlja za stoletnico prvega slovenskega romana razstavo vseh svojih prevodov.

Po Kolednikovi zaslugi je »Jurij Kozjak« preveden tudi v retoromanščino in izhaja trenutno v listu »Gasetta Romontscha« od letošnje 29. številke (12. aprila) dalje. List, ki šteje sedaj že svoj 110. letnik, izhaja v Mustéru (Grison-Graubünden) v Švici dvakrat tedensko, in sicer v zahodni retoromanščini (surselvanščini).

Naslov v retoromanščini se glasi: Zargenders Gianitschars e Gieri Kozjak. Ro-

Celovski madrigalisti bodo gostovali v Veliki Britaniji

Znani koroški pevski zbor »Madrigalisti« iz Celovca se pod vodstvom dirigenta prof. dr. Güntherja Mittergradneggerja intenzivno pripravlja za tekmovanje amaterskih zborov v Wiltonu v Veliki Britaniji, kamor bodo odpotovali meseca julija letos. Pri pevskih nastopih bodo sodelovali tudi zbori iz vzhodnoevropskih držav in Združenih držav Amerike.

Pred kratkim so »Madrigalisti«, katerih

delila diplomo, s katero mu priznava prvenstvo pri odkritju fotografij na steklo ter ga po pravici imenuje »Inventeur de Photographie sur verre« (izg. inventör dö fotografi sur vär = iznajditelj fotografije na steklo).

To pa še niso vsa odlikovanja in priznanja, ki jih je bil deležen genialni Slovec Janez Puhar. Leta 1851 je dobil na londonski fotografski razstavi zlato medaljo.

Za nas Slovence pa je najpomembnejše, da Janez Puhar ni bil samo eden izmed pionirjev-izumiteljev fotografije, bil je tudi teoretik in eksperimentator (poskušalec), ki je na temelju tedanje znanosti iskal razlago za svoje fotografske procese. Nesporo je, da je bil med prvimi fotografiamaterji in amater je ostal vse življenje. Še važnejše pa je to, da je bil tudi umetnik, ki ni pozabil opozarjati na umetniški pomen svojih in tujih slik. O njegovih fotografijah, kolikor se jih je ohranilo, mirno lahko rečemo, da so umetnine. To je tem laže razumljivo, če pomislimo, da je bil Janez Puhar tudi slikar in risar.

S. T.

man historic da Giusep Jurcic, versium romantscha da Sur Pius Camenisch.

Na začetku feljtona, pred katerim je tudi kratek uvod o Jurčičevem delu in njegovem pomenu za Slovence, so tudi verzi Simona Jenka:

Gorje, kdor nima doma,
kdor ni nikjer sam svoj gospod.«

V retoromanskem prevodu se glasijo:

»Paupra quel ch'ei senza tetg,
ch'ei negliu siu agen retg.«

V šestih številkah je izšel »Jurij Kozjak« do sredine 5. poglavja.

F. N.

JUGOSLOVANSKI JEZIKOSLOVEC NA DUNAJU

Redni profesor srbohrvaškega jezika na zagrebški univerzi. Ljudevit Jonke je pred dnevi v okviru kulturne izmenjave univerz na Dunaju in v Zagrebu predaval »O razvoju knjižnega jezika pri Hrvatih in Srbih v 19. stoletju«. Predavanje je organiziral slavistični inštitut dunajske filozofske fakultete.

cilj je vzgajati zanimanje za zborovsko petje med koroškim prebivalstvom, priredili v kino dvorani v Klni-St. Paulu pevski koncert, ki je močno navdušil občinstvo. Pevski ansambel je povabilo kulturno društvo Wietersdorf—Klein-St.-Paul.

Jeseni pa bodo »Madrigalisti« nadaljevali koncerte na Koroškem, in sicer v Millstattu, Radentheinu in drugod.

resno bali. Borili so se proti njemu z nedolnimi rapirji, rane pa so bile vidne in boleče. Seveda so ga po letih in po duhu mladi, posebno še njegovi pevci v akademskem pevskem zboru (APZ), v nebo dvigali, pravilno ugledali in spoštovali. Pomagali smo mu v tej borbi s kvaliteto, vendar pa brez denarja. V denarnih stiskah pa ni bil le naš zbor, temveč tudi pevovodja sam. Tožil in jezil se je zaradi zbora, sam za sebe je potrpežljivo besede.

Sicer pa se še dandanes časopisi zaletavajo na pr. v dr. Cigana! Naj ga tolaži resnica, da ima človek sovražnike zaradi svojih dobrih lastnosti in ne zaradi slabih. Oni poslušajo, pa ne slišijo, gledajo, pa ne vidijo; to pač zato, ker nočejo slišati in videti. Zlobni so in ne ubogi na duhu! Zato se ni treba bati, da bodo kdaj v nebesih pisali kritike.

APZ je životaril pod najslabšimi finančnimi pogoji. Drugi monopolski zbori so bili denarno podprti, naš akademski pa umetniško »požegnan«. Drugi so peli poskočno »Prišla je miška iz mišnice«, mi pa globok Kogojev »Requiem«.

Takole nekako 15 let je bil Marolt starejši od nas, pa se je znal s svojo umetniško fantazijo tako globoko vživeti v naš krog, da je bil v svojem duhovnem poletu hitrejši in spretnejši od nas. Hodili smo za njim kot učenci za Sokratom. Razlika je bila v tem, da je Sokrat učence spraševal, Marolta pa mi.

Zbijal in izbil nam je iz glave otročje bedasto sovraštvo med klerikalci in liberalci s tem, da je nad obe stranki postavil višje-

UMRL JE AKADEMIK PROF. DR. ANTON MELIK

V sredo, dne 8. junija je sredi dela in priprav za nove znanstvene raziskave nenadoma umrl akademik prof. dr. Anton Melik. Z njim je slovenska univerza izgubila uglednega predavatelja in Slovenska akademija znanosti in umetnosti enega izmed svojih znanstvenih sodelavcev, Slovenska matica pa svojega dolgoletnega predsednika.

ZBOROVANJE »PRIJATELJEV MAGDALENSKE GORE«

»Prijatelji Magdalenske gore« bodo imeli letos svoje peto redno zborovanje 28. junija. Na dnevnem redu bodo med drugim predavanja univ. prof. dr. Rudolfa Eggerja in državnega konservatorja dr. Gertruda Musslerja.

»MOZARTOVO NAGRADO« DOBIL J. N. DAVID

V Dvorani cesarja Leopolda stare univerze v Innsbrucku so 11. junija izročili Mozartovo nagrado Goethejeve ustanove v Baslu profesorju J. N. Davidu iz Stuttgarta. Prof. J. N. David, rodom iz Zgornje Avstrije, je prejel nagrado za svoje plodovito glasbeno ustvarjanje.

Nagrada je del odlikovanj, ki jih je poklicala v življenje neka bogata nemška družina okoli tridesetega leta kot Goethejeva ustanova. K tej spadajo še za jugovzhod določena Prinz-Eugenova nagrada, severo vzhodu namenjena Herderjeva nagrada, za Porenje Goerresova nagrada, Sudetskimi Nemcem posvečena Eichendorffova nagrada in za Avstrijo določena Mozartova nagrada.

NOVA OPERA KOMPONISTA EGKA

Werner Egk je komponiral novo opero »Sedemnajst dni in štiri minute« po španski Calderonovi drami »El mayor encanto amor«. Prva izvedba te opere je bila pred kratkim v operni hiši v Stuttgartu in doživela lep uspeh.

Komponist Egk je že v času druge svetovne vojne uglasbil zgoraj omenjeno dramo, toda pod imenom »Circe«; uprizorili pa so jo leta 1947 v Berlinu in Wuppertalu, a jo je komponist kmalu nato spravljal v svoj predal.

V podobah izraženi jezik zveni v novem prevodu ironično, komične postave pa govorijo v današnjem ljudskem jeziku, v stvaritvi je vpletena celo parodija Beatla.

MEDNARODNI FESTIVAL JAZZA NA BLEDU

Pred kratkim se je končal na Bledu mednarodni festival jazzovske glasbe. Nastopajoči ansambli so pokazali visoko kvaliteto, tako da je bil vsak večer zares lepo doživetje. Letošnje prireditve na Bledu so bile že šeste po vrsti. Nastopali so ansambli jazza poleg jugoslovanskih še iz Avstrije, Švice, Italije in Združenih držav Amerike.

PROF. MARIJAN RUS Z DUNAJA:

Spomini na nepozabnega Franceta Marolta

Iz glasbe teče neko nespremenljivo sporočilo, poslanstvo tolažbe: njene disonance teže k blagoljublju. Tako nosi glasba v sebi element optimizma.

Bruno Walter

21. t. m. bi naš France doživel petinšestdeseto leto svoje starosti. Slavil bi ta svoj dan najbrž tako, da bi od jutra do večera sedel pri svojem delu. Vseh načrtov, misli in sanj, katere je vpregel v naš kulturni voz, pa ne bi nikdar izpeljal, domislil in dosanjal, pa če bi doživel polnih sto let.

Če je kaj na tem svetu sovražil, potem le dvoje, to pa iz dna srca: formularje in pa pilharje. O pilharjih bomo pozneje govorili, o formularjih pa kar takoj.

Te je sovražil najbrž še bolj kot naš Cankar, ki je dobro vedel, da prav umetnika ni mogoče zajeti v zakonski par vprašanja in odgovora. Kakšne smrti je umrla vaša mati, kako poteka vaš delovni dan, se brije-te sami, kakšno je vaše svetovno naziranje, ste poročeni — če ne, zakaj ne, če da, s kom — ste babjeverni? Sto ugank za otroke, sto vprašanj za bodoče državne upokojence! Vse to vprašujejo tisti — primeru je napisal Oskar Wilde — ki gledajo rožo pod mikroskopom, namesto da bi uživali njeno barvo in njen vonj. Taki življenjepisi posvetijo pod nos, ne pa v človeško osebnost. Občudujemo torej tisto Cankarjevo belo krizantemo, katero je tudi naš France nosil v gumbnici. Najbrž namesto meščanske-

ga klobuka, katerega si svoj živ dan ni posadil na glavo. Za klobuk mu je služil dežnik.

Omenimo le nekaj najvažnejših podatkov o njem! Kdor jih pozna, temu naj bodo napisani za ponovitev; kdor jih ne pozna, ta čita tudi tako samo športno časopisno stran...

Gorenjske krvi je bil, klasično gimnazijo in tehtne glasbene študije je dokončal, vojake je služil in dolgo let je bil v vojni; šestkrat bil ranjen, v uradnim dokumentom so ga proglasili za mrtvega, dva dneva je ležal nezavesten na bojnem polju. Kurat Bonač ga je našel. Marolt je vedno nosil s seboj obesek, v njem pa listič, katerega je pokazal, če nisi verjel. Takole je bilo napisano na njem:

»Franc Franceta 1891, umrl za posledicami trebušne rane in zastrupljenja z ipe-ritom.«

Francov France pa tega ni javno prekleral, kot je to storil Bernard Shaw, katerega so tudi pomotoma proglasili za mrtvega. V časopis je Anglež dal tale popravek:

»Vest o moji smrti je močno pretirana.«

Celo mrtvi žive med nami, medtem ko se pogosto (telesno živi) mladi duhovno že z dvajsetimi leti poslavljajo od sveta.

Pred petnajstimi leti so Marolta pokopali. Po duhu stari ga niso prav cenili. Morda so se ga — kot prof. Tomc trdi —

redni pojem: umetniško kvaliteten pevski zbor mladih ljudi.

APZ je vodil od l. 1926 v presledkih 15 let. Bil je pomožni zborovodja ljubljanske »Glasbene Matice« in vodja folklornega inštituta, katerega so l. 1934 ustanovili na njegovo pobudo. Ustanovil je tudi ženski APZ, načrt za akademski orkester pa je ostal njegova goreča, a žal neuresničena želja.

Njegovo največje, najbolj trajno in globoko delo je bilo vsekakor zbiranje narodnega umetniškega blaga. Brez magnetofona, le z zapisovanjem je zbiral, prirejal in oblikoval narodne napeve ter razčlenil, opredelil in opisal narodne pleske.

Pri tem je vzgojil kader sodelavcev, ki zdaj nadaljujejo njegovo delo in to v času, ko smisel za stare in nove narodne pesmi po svetu hudo peša. Da moramo novemu odpirati vrata, dobro vemo. Da pa »šlager-jik« — po naše udrihalice — in pesmi »tule-čih idiotov« (beatles!) izpodrivajo narodno pesem, to je več kot sramota!

Marolt je v svoji natančnosti pričel vsako umetniško in znanstveno delo pri semenu, pri koreninah, pri viru. Od tam pa do pravega cilja je pot vedno dolga. Nevedni, katere je požrl čas, so mu očitali počasnost. Vedni, ki so sami znali porabljeni čas, so priznali vrednost njegovega dela.

Marolt je delal z očmi znanstvenika in z dušo umetnika.

Čital sem Maroltovo razpravo »Gibčno-zvočni obraz Slovencev.« On ni le ljubil našega jezika, on ga je tudi dobro poznal.

(Dalje prihodnjič)

SELE — KOT (Elektriko imamo)

Od leta 1953, ko je bila blagoslovljena in otvorjena nova šola, še Kot ni videl zbrane tolike množice ljudi kakor v soboto, 4. junija, popoldne. Zbrali smo se ob transformatorju poleg p. d. Honzejeve gostilne in trgovine k slovesni blagoslovitvi in oficialni (uradni) otvoritvi električnega omrežja za Srednji in Zvrhni Kot.

Pred tremi leti so se združili interesentje z namenom, da oskrbijo Kotu električni tok iz deželnih elektrarn KELAG. Izvoljeni odbor se je za izvedbo tega načrta močno trudil, glavno skrb pa sta nosila načelnik Oton Kelih, p. d. Zgornji Mlečnik, in tajnik šolski vodja Herman Velik. S 70 odstotkov subvencije (denarna pomoč) je bilo mogoče kriti večino stroškov, ostalih 30 odstotkov so prispevali interesentje, od katerih pa je večina to odslužila z delom ali vožnjo ali dobavo drog.

Delo napeljave je izvršilo podjetje AEG. Električni tok je dobilo 43 hiš. Vod visoke napetosti od zgornjih Bajtiš na Kot je dolg 5 in pol kilometrov, vod nizke napetosti pa 11 kilometrov. Delo ni bilo lahko; napeljava je morala premagati mnogo ovir gozda, skalnatih tal in strmih pobočij.

Slovesnost otvoritve je potekla v vselem razpoloženju. Pozdravom in govorom je dalo prijeten okvir petje šolske mladine, selškega dvojnega kvarteta in godba iz Zgornjega Kota. Zaključila jo je prijateljska družabnost v šoli, kjer so bili povabljeni gostoljubno pogostiti. Tu je Berta Kropivnik, mlada Hašperka, z okusnimi kuharskimi izdelki pokazala svoje kuharsko znanje in spretnost.

Najnapeljana elektrika Kočanom krepko goni stroje, razsvetljuje domove in naj jim je v splošno korist!

SELE (Izredna divjačina)

Leta 1928 in 1929 se je klatil po našem pogorju medved, ki je na drobni način napravil mnogo škode. Tudi pred par leti se je pojavil tak kosmatinec, pa mu je na Macni lovec Jurij Leitgeb z dobrim strelom upihnil življenje.

Sedaj pa opazajo naši lovci na senčni strani Ibovca mogočnega jelena z velikimi rogovi. Menijo, da se je preselil semkaj iz Kort; izbral si je dobre pašnike, kjer bo kakor na letovišču, jeseni pa se bo dobro rejen vrnil k svojim tovarišem. Zaenkrat je življenja varen, ker se sme ta divjačina streljati šele od 1. avgusta dalje, divjih lovcev pa sedaj ni več.

GORENCE

(Poroka, prvo sv. obhajilo, pogreba)

V nedeljo pred Kristusovim vnebohodom, 15. maja t. l. smo imeli kar tri božje službe, dve farni in eno poročno. Poročila se je Ani Umek, p. d. Buhbauerjeva iz Šmiklavža s Petrom Sedlmajerjem, mladim kmetom iz Št. Lovrenca, fara Št. Peter na Vašinjah. Poročal ju je nevstin stric gosp. Joh. Stefan, župnik v Šmarjeti pri Velikovu. Ker je ženin Nemec, se je služba božja vršila v obeh jezikih. Ani bomo kar pogrešali. Bila je zelo vzgledno dekle. Hodila je redno vsak mesec k sv. zakramentom. Bila je zelo pridna tudi za delo. Doma jo bodo pogrešali. Poročencema želimo na novi poti obilo božjega blagoslova, Ani pa še posebej priporočamo naj ne pozabi na lepi slovenski jezik svojih staršev, ki nam ga je Bog dal.

Na binkoštno nedeljo, 29. maja, smo obhajali slovesnost prvega svetega obhajila. Prvoobhajancev je bilo 18, deset dečkov in osem deklic. Bog daj, da bi vsi ostali Bogu zvesti in ohranili čistost srca.

9. maja smo pokopali v St. Radegundi Marijo Bricelj, rentnerico — vdovo, ki je bila menda iz župnije Sv. Petra na Vašinjah, a je že nekaj let bivala pri svoji hčeri Marjani v Radegundi, poročeni z Rudolfom Grič. Več let je bila navezana na posteljo, pa vdano trpela. Hčerka ji je lepo stregla. Na praznik sv. Trojice, 5. junija, smo pokopali šele 58 let starega Valentina Tschuschnika, p. d. Šercerja iz Srednje vasi. Imel je lično novo hišo in zraven nekaj lepega posestva. Več desetletij je bil gozdni delavec in tako z družino lahko živel. Pred par leti ga je v gozdu podrlo drevo in od takrat se ni mogel pozdraviti. Zadnji čas se je menda oprijela k gripa, nihče pa ni mislil, da bo umrl. Na prvi petek ga je dobri Bog poklical k sebi. Bil je dobro pripravljen, saj je en teden prej prejel sv. zakramente. Bil je veren in dober mož. Ker je bila nedelja, je bila udeležba vernikov pri pogrebu zelo lepa. Pokojnima želimo večni pokoj, sorodnikom pa iskreno sožalje.

ŠKOFICE (Zanimivosti)

Izgleda, da smo dospeli letos na mrtvo točko. Lani smo imeli ob tem času že 5 porok, letos pa še nobene. Šest krstov, letos šele dva.

S tem pa ni rečeno, da pri nas ni življenja. Lanskoletni, še bolj pa trikratni višegredni sneg je napravil precejšno škodo po gozdovih. Povsod pri kmetijskih hišah vidiš nagrmadene kupe lesa, kmetom ne ravno v veselje. Samo naš župnik je tega vesel. Po desetletnem odmoru ga vidimo zopet s sekuro v nahrbtniku in žago preko ramen iti na Zurje. Gre samo za dve do štiri ure, tako vmes med šolskim poukom, in že ima precejšen kup ob župnišču. Pravi le: »Bog mi je navrgel.« Pomagal mu je le enkrat zdravnik in enkrat Foltej iz šole. Vrbski fajmošter se je pripeljal le tik ob gozd, pomagal pa nič. Pravi, da ima v hrbtu.

Ne boste sicer verjeli, če Vam povem, da pri nas rastejo, ne sicer »kufnjači, lisičice, tačice«, marveč hišice kakor gobe iz tal. Če le en teden ne prideš iz svojega gnezda, že vidiš, kako tu in tam zarivajo moderni krti svoje rilce globoko v zemljo. Žalostno pri tem je le, da premnogi ne računajo več z božjim blagoslovom. Kaj boš? Saj isto delajo modernizirani kmetje. Imajo najnovejše stroje. Delo gre hitro izpod rok, toda ne poznajo ne svetke ne petka. Boga ne rabijo več. So sami že dovolj modri. Imajo drugega boga: traktorje, avto, garovce itd. Večji del so privandrovci.

Drug žalosten pojav na podeželju je, da starši ne znajo več otrok z njim primernim delom zaposliti. Kar žoge se jim vrtijo po glavi, šport, igre, zabava. Potem pa ti tako težko najdejo veselja nad poklicem. Pa kaj bomo tožili? Vsak gorje naj svoje nosi. »Komur ni svetovati, temu ni pomagati!«

G. kanoniku Lekšju se iz srca zahvaljujemo za prelepe šmarnice. So splošno ugajale. Upamo, da bodo obrodile sadove krščanskega udejstvovanja.

Že 3. leto premišljujemo, kako bi dali čez 1000 let stari cerkvi v Pinje vesi nov klobuk. In letos bi bili skoro tako daleč. Toda, kakor se zdi, se je pojavila nova zapreka. Že 27. aprila sem pisal tesarskemu mojstru v Hodiše. Pa do danes ni odgovora. Skoro ni verjetno, da bi pošta tako dolgo hodila.

PLIBERK — ŠMIHEL (Vesela ohcet)

Že nekaj časa sem se je šušljalo v šmihelski okolici, da se »farovski« Maks ženi. V spodnjem delu pliberške fare pa so trdili gotovi »vsevedneži«, da se bo Lajmiževa Marica le poročila in da se Maks še kar dosti pogosto pripelje na obisk. Samo to nekateri niso mogli prav pogruntati kako to, da je šofer vedno isti, avto pa ima stalno drugo barvo, enkrat siv, potem bel ali celo zelen, tu pa tam pa se je ženin pripeljal kar s Sisijem. Pa so se ljudje tudi tega navadili in Lajmiževa Zala je znala vse te pojave tako nedolžno razlagati, da ji je vsak verjel.

Tako je prišel pust, tisti veselo razposajeni čas, ki je poln burk in ljudske šegavosti. Že marsikateri »zarjaveli« nevesti, ali »zastarelemu« ženinu je ostal ta čas v nezabnem spominu. Tudi Maksu, ki je kot fant imel vedno posebno žilico za obešanje takšnih zakrinskih pustnih samcev in samk, se je letos v zadoščenju sosedove Juste vračalo. Ko so se na pustno nedeljo popoldne ljudje vsuli po končani pustni prireditvi iz Šercerjeve dvorane, se jim je nasmihala iz kaplanije izpred Maksove sobe pisano oblečena »baba« nasproti. Maks se za »nevesto« ni dosti menil, vsaj na zunaj ne, dasi je v njegovi notranjosti le kljuvala radovednost, kdo izmed mladih se je tako junaško maščeval. »Baba« je visela na kaplaniji še na pepelnico in preostali ženini se je vsakemu odrezal čes: »Ta ni moja, jaz imam drugo, ki je bolj po mojem okusu!« Ta trditev se je na minulo Binkoštno nedeljo res izkazala kot resnična. Maks, ki je osem let šentlipškemu in šmihelskemu farovžu nadvse zvesto služil, je stopil v navzočnosti številnih svatov s svojo nevesto,

pridno Lajmiževo Marico izpod B. Groba pred poročni oltar v pliberški farni cerkvi. Oba, ženin in nevesta sta zelo resno vzela ta življenjski dogodek in obema je skrb za kak kilogram olahkotila telesno težo. Sta pa bila po končanih poročnih obredih tem bolj srečna in vesela. Poročal ju je g. dekan Sreenc iz Šmihela. Pravzaprav veliko zahtevano od njega: izgubiti poštenega in vestnega delavca, ki mu je vodil osem let gospodarstvo, potem ga pa vzlic bridki izgubi povrhu še zvezati!

»Naj bi bilo celo bodoče družinsko življenje nepretrgan binkoštni praznik in naj bi Sv. Duh neprestano rosil svojo ljubezen na novo mlado družino!« to je bila vodilna misel poročnega nagovora.

Oba, ženin in nevesta sta več let pridno sodelovala v vrstah kat. farne mladine in sta se vedno izkazala kot požrtvovalna prijatelja mladinskega kulturnega dela. V njunem srcu je bilo vedno prostora za visoke mladostne ideale. Kar pa človek seje v mladosti, to bo zraslo in nekoč rodilo svoje sadove. To želimo iz srca tudi mlademu poročnemu paru. Da bi bila srečna in da bi ta nova mladika na trti našega naroda zavestno rastle in rodila svoje bogate sadove za bodočnost!

Vesela ohcet je bila v lepi Švarcnovi dvorani. Tam so se sukali v nadvse prijetnem vzdušju zastopniki kar 3 držav: Avstriji, Jugoslovani in Amerikanci. Ni bilo med njimi manjšinskih bojov in nobenega nezaupanja. Poskočne »viže«, ki so prihajale iz godal spretnih ravninskih muzikantov so družile vse svate ob blizu in daleč brez razlike stanu in pokolenja. Istočasno z Maksom in Marico se je poročil tudi ženinov brat Friderik. Obema paroma želimo mnogo sreče v družinskem življenju!

SVETE VIŠARJE

Letos je pomlad obiskala Sv. Višarje že za binkoštni praznik. Medtem ko je bilo lani na dan otvoritve božje poti za dan sv. Janeza Krstnika 24. junija še toliko snega, da je bilo treba izsekati v sneg dohod do zakristije, pa letos snega na Višarjah ni več videti. Macesni so ozeleneli, telohi so že odveleli, iz tal so prikukali prvi encijani in plinjski jeglič. Še malo, pa se bodo višarska pobočja odela s cvetočim vresjem in čarobnim rododendronom.

Dasi se uradno letos božja pot še ni pričela, je pa na Višarjah po zaslugi žičnice, ki vse leto obratuje, vedno živahno.

Prav zanimiv obisk so Sv. Višarje doživele konec aprila. Tedaj je prišel gor kar celoten ljubljanski nadškofijski ordinariat: generalni vikar in stolni prošt dr. Stanko Lenič, škofijski kancelar msgr. Venceslav Snoj, škofijski tajnik Fr. Mrvec, bogoslovni univ. prof. dr. Vilko Fajdiga, semeniški spiritual Jože Vesenjsek ter več mlajših duhovnikov. Pri oltarju Matere božje so opravili koncelebrirano sv. mašo.

Za 24. julija je napovedan obisk skupine severnoameriških Slovencev iz Združenih držav Amerike, ki jo vodi č. g. Jože Godina. Isti dan bo prišla na Višarje tudi skupina goriških Slovencev v organizaciji Apostolstva molitve.

Obetajo se letos tudi velike skupine Slovencev iz jugoslovanske Slovenije. Prvi stalni slovenski duhovnik bo prišel na Sv. Višarje v soboto, 18. junija. Od tistega dne bo božja pot neprekinjeno oskrbovana vse do prve nedelje v oktobru.

Vodstvo svetišča je tudi poskrbelo, da bo letos mogoče na Sv. Višarjah lagodno prenočevati in se prehraniti. Že je moderno opremljeno bar in gostilno pod župniščem, kjer je prostora za 20 ležišč. Letos namerava opremiti še prvo hišo ob vlečnici za smučiči. Tudi v samem župnišču je prostora za 20 oseb. Bar in gostilno pod župniščem upravlja s svojo ženo Salvatore Venosi, bivši gojenec goriškega dijaškega doma Alojzijevisča.

Letos namerava vodstvo svetišča prekriti cerkev in župnišče ter nadaljevati z opremo gostinjskih poslopij. Vsekakor ta božja pot vedno bolj pridobiva na privlačnosti, urejenosti in duhovni postrežbi. Zato smo prepričani, da bo letos doživela rekorden obisk.

Ljubiteljem lepega cerkvenega petja

V nedeljo, 26. junija, bo napravil izlet na Koroško odlični cerkveni pevski zbor iz Domžal pri Ljubljani pod vodstvom svojega zborovodja preč. g. kanonika prof. Matija Tomca, ki je hkrati že nekaj let župnik v Domžalah.

Najprej se bodo ustavili v Šmihelu pri Pliberku, kjer bo ob 10. uri sv. maša. Vernike opozarjamo, naj po maši ostanejo v cerkvi, ker bo zbor imel še kratek (pribl. 20 minut) cerkven koncert, pri katerem bo zapel znano in zelo lepo Tomčevo kantato »Marijina božja pota na Slovenskem«.

Onim, ki ne bi mogli priti v Šmihel, nadalje Rožanom, Celovčanom in onim z Gur pa javljamo, da bodo imeli priliko slišati zbor pri popoldanskem blagoslovu, ki bo ob 6. uri pop. v št. Janžu v Rožu.

Prof. Matija Tomc je eden najboljših znanih živčnih slovenskih skladateljev na področju zborovske (cerkvene in svetne) glasbe. Posebno skoraj vsakemu našemu cerkvenemu pevcu je znana Tomčeva »Slovenska maša«, njegove »Ave, Jezus« in druge obhajilne in Marijine pesmi. Ob priliki tega izleta bo njegov zbor — nad 60 članov! — zapel poleg že omenjene kantate med drugim tudi sledeče pesmi: »Sv. Ciril in Metod« (M. Tomc), »Zdrava, Marija« (A. Schwab), »Darujemo Ti, o Gospod« (A. Jobst), »Zdrava Marija« (A. Foerster — iz opere »Gorenjski slavček«) »Je mrak kočan« (Ign. Hladnik), »Šapice maj« (Fr. Kimovec) in po potrebi še nekaj drugih.

Kdor torej hoče slišati zares lepo in ubrano cerkveno petje, naj ne zamudi te izredne prilike v Šmihelu oz. v št. Janžu! Ne bo mu žal!

3. FESTIVAL FOLKLORE V CELOVCU

Preteklo soboto in nedeljo se je zbralo v Celovcu na 3. folklornem festivalu 5 narodnostnih skupin: Jugoslavijo je zastopala Akademski skupina narodnih plesov »France Marolt« iz Ljubljane, iz Češkoslovaške, Zahodne Nemčije, Italije in seveda tudi ansambl Koroške.

O tem več prihodnjiki.

BILČOVS (Prireditve)

Vljudno vabimo na igro

GLOBOKO SO KORENINE,

katero bodo uprizarili nam že znani igralci iz Tržiča in sicer v nedeljo, 19. junija 1966, ob 20. uri pri Miklavžu v Bilčovsu.

Slov. prosv. društvo »Bilka«

KAZAZE

(Okoli imena našega jezera)

Pri otvoritvi naše elektrarne je zastopnik Dravskih elektrarn dejal, da se bo novo jezero odslej imenovalo »Stausee Edlinge«, nakar se je to ime preneslo v vse šolske in turistične zemljevide. Ime se uporablja tudi na vseh kaziputih in prometnih znakih, ki vodijo k jezeru.

To pa ni bilo vseh Velikovčanov, zato so ga že pred leti preimenovali v »Völkermarkter Stausee« in ga tako izrabili za njih tujsko-prometno vabo — reklamo. To se nam čudno zdi, saj je povsod na svetu navada, da se jezera imenujejo tako kot kraj v katerem so zajezena. Ne vemo, zakaj naj bi bili prav tukaj Velikovčani izjema. Če hočemo imeti od imena jezera dobiček za njih tujski promet, potem jim svetujemo, da preimenujejo njih mesto v »Völkermarkt am Stausee Edlinge«. Velikovski zahteve delajo samo zmede zemljepisnih pojmov med prebivalstvom ter avstrijskimi in tujimi turisti. V časopisih so se začeli oglašati že hudomušneži, ki posnemajo velikovške očete in predlagajo vedno nova imena kakor: »Der windische Ozean«, »Jauntaler Stausee«, neki pisec priporoča celo naj se imenuje jezero Amalijino jezero.

Dobroloveška občina je še za časa župana Schwenizerja enoglasno ugovarjala proti sklepu Velikovčanov pri deželni vladi, a baje še ni prejela odgovora. Kakšno stališče zavzema k tej zadevi sedanji župan, nam ni znano. Priporočamo, da deželna vlada pusti našemu jezeru častno ime, odkloni vsa preimenovanja in napravi konec zmedam, ki so bile doslej umetno ustvarjene.

Opraševanje kmetijskih rastlin

Žuželke morajo prenesti plod iz enega cveta na brazdo drugega cveta. Govorimo o opraševanju. Če je plod padel na brazdo pravi čas, vzkali in požene skozi pestič cveta v plodnico, kjer se semenčica ploda združi z jajčno celico. Govorimo o oploditvi. Za opraševanje so čebele med vsemi sorodnimi žužalkami najbolj usposobljene.

Prezimijo kot družine, medtem ko pri čmrljih in čebelah samotarkah prebijejo zimo le samice. Štetja so pokazala, da oprašijo dandanes čebele okrog 90 odstotkov cvetov žukocvetnih rastlin.

1. Čebele se odlikujejo po tem, da obiskujejo le eno vrsto rastlin. Čmrlji zberejo svojih 40 odstotkov prinesenih koškov zbranih z več kot ene rastline, pri čebelah je mešanih koškov le za 1,5 do 3 % (Maurizio, 1960). Pač pa čebele obiskujejo razne sorte iste vrste, kar ugodno vpliva na oplojevanje posameznih sort.

2. Čebele se medseboj sporazumevajo. Če nabiralka zasledí nov vir hrane, takoj obvesti o tem svoje družice. S plesom jim pove smer, oddaljenost in izdatnost najdbe. Naglo ji sledi na pašo tisoč nabiralk.

Čebele lahko gojimo tudi v predelih, kjer zavoljo intenziviranja kmetijstva divji opraševalci izumirajo. Razmnožimo jih lahko v poljubnem številu in na poljubna mesta. Medtem ko smo pri čmrljih in divjih čebelah odvisni od naključij.

Čebele oprašujejo naslednje skupine kmetijskih rastlin:

sadno drevje in jagodičevje — jablane, hruške, slive in češnje, višnje, češnje, mandljevce, breskve, kutine, marelice, vinsko trto, pomarančevce, limonovce, mandarine, ribez, kosmuljo, maline, jagode, kakij;

krmne rastline — črno deteljo, švedsko ali hibridno deteljo, lucerno, esparzeto, medeno deteljo, grašice, inkarnatko, nokoto;

zrnatne industrijske rastline — sončnice, ajdo, oljno repico, gorčico, bombaž, korian, cikorijo, čajevec;

vrtnne rastline — buče, kumare, korenje, kapusnice, dinje, lubenice, radič, česen, čebulo.

Pri naštetih rastlinah brez oprašitve ne dobimo semen ali plodov ali pa jih dobimo manj.

Kako uporabljamo čebele pri opraševanju?

Pri uporabi čebel za opraševanje kmetijskih rastlin moramo imeti pred očmi naslednje okolnosti:

Razmestitev panjev po nasadu. Skupine panjev naj bodo razpostavljene tako, da najbolj oddaljeni deli nasada niso več kot 500 m stran od čebel. Na večjih površinah panje razpostavimo v več skupin.

Število čebeljih družin pri posameznih rastlinah. Cvetovi so povsem oplojeni, če obišče čebela isti cvet večkrat. Učinek opraševanja je zadovoljiv, če obišče čebela vsak cvet črne detelje dvakrat buče 20 do 30 krat, sončnice 6-krat.

Po številu cvetov na eni rastlini na površini 1 ha, po privlačnosti posameznih rastlin za čebele in morebitnem sočasnem cvetenju t. i. konkurenčnih rastlin, po razvitosti čebeljih družin in oblikovanosti zemljišča in še nekaterih drugih znakov določimo število čebeljih družin, potrebnih za oprašitev 1 ha določenega nasada.

Ponomareva (1955) računa, da je pri dovolj razvitih čebeljih družinah s 30.000 pašnimi čebelami potrebno za površino 1 ha naslednje število čebeljih družin:

ajda	2,5	družina
sončnica	0,5—1	družina
črna detelja	1	družina
esparzeta	3 —4	družine
vrtnine, repica, gorčica	0,4—0,5	družine
sadno drevje in jagodičevje	2,5	družine

Naravnanje čebel na vonj določenih rastlin (dresura čebel). Nekateri rastline ne privlačijo čebel (npr. hruška), druge imajo pa medovnike globoko v čašici cveta, da čebele z rilčkom ne dosežejo nektarja (npr. črna detelja). Včasih odvrčajo čebele od opraševanja druge cvetice, ki so priče cveteti prej ali pa imajo v nektarju več sladkorja.

Izletavanje čebel na določeno rastlino povečamo, če jih krmimo s sladkorno raztopino, ki smo jo odšavili s cveti tiste rastline. S tem dosežemo, da začno obletavati čebele npr. črno deteljo v 10 do 15 krat več.

Škodljivci strune ali žičarji

Solato so pregrizli tik pod listi

Na vrtu so se pojavili rumeni črvički, ki uničujejo solato. V jeseni pa so uničili endivijo. Črvički so rumene barve, tanki, trdi in do 2 cm dolgi.

Ker so tako trdi in tanki, jim pravimo strune, nekateri pa jim pravijo tudi žičarji (drotarji). Črvi so ličinke majhnega hroščka — pokalice. Te ličinke so hudi škodljivci, saj napadajo in obječajo vse vrste poljskih in vrtnih rastlin. Gomolje krompirja kar preluknjajo. Mlajše in nežnejše rastline pa pregrizejo. V zemlji doraščajo 3 do 5 let, dokler ne dosežejo velikosti 3 cm in postanejo debelejšje. Potem se zabubijo. Iz bub se zvalijo hroščki in odložijo jajčeca. Iz jajčec nastanejo majhne ličinke in razvoj se ponavlja.

Pantakan jim res ni mogel do živega, zakaj strune živijo le v zemlji in zato jim

jem številu kot običajno. Za opraševanje potrebujemo zato znatno manj družin, npr. le 1/6 za črno deteljo.

Raztopino napravimo iz enakih delov sladkorja in vode v razmerju 1:1 to je v litru vrele vode raztopimo 1 kg sladkorja. Ko se raztopina ohladi na 20—30 stopinj Celzija, vanjo za 2—4 ure namočimo cvetove črne detelje. S približno 200—300 cvetovi napolnimo približno 1/4 raztopine. Seveda pa moramo s cvetov odstraniti zelene čašne lističe, ker bi ti dali raztopini neprijeten okus. Cvetove lahko nasujemo v ohlajeno raztopino tudi zvečer in jih pustimo v njej do jutra, ko precejeno raztopino damo posameznim panjem. Vsaki družini damo na dan po eno čašo (približno 100 g) te raztopine. Raztopino pokladamo zgodaj zjutraj, preden začne čebele izletavati. Dajemo jo v širokih pitalnikih. Tako krmimo družine od začetka cvetenja črne detelje in nadaljujemo 20—30 dni, dokler močno cvete.

Čebelar, ki sodeluje z lastnikom sadovnjaka, mora skrbeti, da v nasad postavi živahne čebelje družine, ki imajo najmanj 6 sator zalege. Razmeščeni v skupinah po sredini nasada, so panji že na kraju samem, ko se začno odpirati prvi cveti opraševane kulture.

Najmanjše čebel v opraševalne namene je postalo v mnogih naprednih kmetijskih deželah že redna praksa. Lastniki nasadov in posevkov napravijo s čebelarjem posebno pogodbo. Čebelar prejme odškodnino bodisi po številu čebeljih družin ali pa kolikor večji je od krajevnega povprečja pridelek, ki ga je dosegel semenogojec. Čebelarji, ki so ob cvetenju sadnega drevja preskrbeli čebele, so prejeli leta 1950 znesek, ki je bil enak 1/3 do 1/6 vrednosti naseljenega panja.

Dr. J. R.

bo škodil samo tak pripravek, ki deluje v zemlji. Za te namene je primeren lindan prah za zemljo. Za en ar ga potrebujemo 1 do 2 kg. Prašivo potrosimo po okuženi zemlji in potem prekopljemo. Le tako bomo prašivo zmešali z zemljo. To velja seveda samo za manjši vrt. Na večjih površinah pa bi morali prašivo potrositi vsekakor že pred brananjem.

Na okuženem vrtu lahko strune polovimo tudi z vabami, ki jih položimo na vsaka dva metra 5 do 10 cm globoko. Mesta z vabami si zaznamujemo s paličicami, da jih lahko najdemo. Drugo jutro jih preiščemo, strune polovimo in uničimo, vabe pa ponovno nastavimo.

Koristno je tudi gnojenje s kalijevo soljo — 2 kg na en ar. Gnojilo trosimo blizu rastlin. Strunam to ne ugaja in premaknile se bodo globlje v zemljo.

materjo? »Počakajte malo, jih grem poklicat, so šli namreč malo počivat. Sedite, prosim,« mi je dejala brhka gospodinja in odšla v čumnato.

Po preteku pet minut se odprejo vrata, in pred menoj stoji Jugova Treza, ne sicer takšna kot pred pol stoletjem, vendar še zmerom dobro ohranjena 70-letnica, če bi je pa ne poznal, bi ji tudi ne prisodil več kot 60 let. »Dober dan, mati, in vesele praznike,« sem jo nagovoril. »Ali me kaj poznaš?«

Vstopila se je pred mene kot takrat, ko mi je ukazala, kam naj ženem čredo past, me pogledala malo postrani, in ker ji je zaigral v kotu ustnic, meni dobro poznani nasmešek, sem že mislil, da bo rekla:

»Pob, imaš kaj pošte?« Toda namesto tega: »Karel, ali si Ti?«

No, potem je bilo obujanje spominov na Jugovo domačijo, na kateri gospodarji Jožetova vdova s svojimi otroki, ki se ravno tako junaško borijo za svoj obstanek kot so se njih predniki.

Stric Francelj tudi še živi in gleda v mislih nazaj na čase, ko ga je usoda tako krivično obrcala. Potem je prinesel zet, mladi gospodar, nekaj mokrega, kar čisti kri in daje besedi močnejši zvok, tako da smo zbudili nehoti tudi Trezinega moža, s katerim sva kaj živahno kramljala o sedanjih in o starih časih, ko je še služil pri graškem regimentu, tako imenovanih »Kanačkih«.

Ker pa čas pri dobro pogrtnjeni mizi hitreje teče, je bilo treba misliti na odhod. Zato sem se poslovil od teh grč, pri katerih je gostoljubnost doma.

Vsej Brinovčevi družini želim zdravja in obilo uspeha in jim kličem ne samo zbogom, temveč tudi na svidenje.

Družba sv. Mohorja sprejme

PODJETNEGA FANTA

Pogoji: matura na gimnaziji ali trgovski akademiji in znanje slovenskega in nemškega jezika.

Nudimo: plačo po dogovoru in lepo možnost napredovanja v trgovskem oddelku in v upravi Družbe do popolne samostojnosti.

Mohorjeva knjižarna v Celovcu

sporoča, da je dobila:

Rimski misal, 3. izdaja, (ljubljska), rdeča obreza, usnje vezano. Maše za vse dni v letu.

Razne slovenske gramofonske plošče

odkupi knjige:

Koledar DSM v Celovcu za leto 1950

Rimski misal, 2. izdaja (celovška), rdeča obreza, četudi je obrabljen.

Radi bi pridelali zdravo sadje

■ **JABLANE** napada v tem času rdeči pajek, škrlup in plesen. Proti škrlupu škropimo z enim izmed naslednjih pripravkov: orthocid v 0,25 odstotka jakosti, ortofaltan v 0,2 odstotka jakosti, delan v 0,1 odstotka jakosti, dithan ali pa zineb v 0,3 odstotka jakosti. Proti jablanovi plesni škropimo z 0,3-odstotnim cosanom, suporolom ali pa thiovitom, še boljši pa je 0,06 odstotni karathan.

■ **ČRNI RIBEZ** napadajo razne glivične bolezni listne uši in rdeči pajek. Zavarujemo ga pred boleznimi s škropljenjem z 0,5 odstotnim curprubom ali pa babrenim apnom, ali z 0,3 odstotnim dithanom oziroma zinebom. Proti listnim ušem in rdečemu pajku škropimo z 0,2 odstotnim diazinomom.

■ **ČESNJE** napada češnjeva muha, ki povzroča črvičnost češenj. Ko začne češnje spreminjati barvo in rdeti, jih moramo škropiti z dipterexom v 0,1 odstotka jakosti ali pa z diazinomom v 0,2 odstotka jakosti. Če bomo pravočasno škropili, bo uspeh zanesljiv.

Oglašuj v našem listu!

■ **BRESKVE** napada v tem času breskvina plesen, listne uši in rilčkarji. Proti plesni škropimo z 0,2-odstotnim cosanom. Proti listnim ušem in rdečemu pajku pa z 0,1-odstotnim metasystoksom, ekatinom ali pa dimetronom. Proti rilčkarjem škropimo z 0,15-odstotnim lindanom ali pa 0,1-odstotnim lindapinom.

ŠVICARJI TIHOTAPIJO KRAVE

Čez mejo med Švico in Francijo, ki teče skozi gozdove Jure, je močno razvito tihotapstvo krav. Švicarski živinorejci so ugotovili, da so francoske krave z obmejnega predela boljše mlekarice, zato skušajo vtihotapiti čimveč francoskih krav. Pravijo, da je živinoreja na švicarski strani prekonservativna. Takšen naj bi bil tudi švicarski načrt za zboljšanje živinoreje. Sami živinorejci pa ne smejo uvažati plemenskih bikov iz tujine.

ob obletnici otvoritve

moderne prodajalne

knjig, papirja, pisarniških potrebščin in nabožnih predmetov

se zahvaljujemo vsem dosedanjim odjemalcem in se še za naprej toplo priporočamo.

Družba sv. Mohorja v Celovcu

POPRAVEK

k spisu »Moč pošte«

Točen naslov je: Rovšnik Franc, 4. rota, Rusija, Azija in ne kot je bilo v prejšnji številki zabeleženo: Rovšnik Franc, Rusija, Azija (Op. ured.)

MOČ POŠTE

Piše Karel Rojšek iz Celovca

(3. nadaljevanje)

Za Božič sta pa tudi stara štandmana dobila obliž za svoje srčne rane, kajti Tona je pisal iz ujetništva. Vendar je Tona prišel dve leti poprej domov kot Francelj, ki se je tam oženil in naposled prišel z mlado Rusinjo domov.

Za Jugovo mamo in očeta je bil to hud udarec. Mama je hotela imeti sina, ki ga je tujina tako dolgo držala v svojih krempeljih, ne pa snaho, ki jo ona ne razume. Napietost med materjo in snaho je rasla od dne do dne. Francelj je bil v precepu med ženo in materjo, mlada pa se je čutila zapostavljena, in ker ni imela nič otrok, je nekega dne zapustila Jugov dom in moža ter odšla z zadnjimi ruskimi ujetniki v svojo domovino.

Jugova sta sedaj izročila posestvo Jožetu, ki si je poiskal ženo iz dobre Lečnikove družine iz Letuša. Pridna kot mravlja, prijazna do vseh in uvidevna je rodila šest otrok, katere je Francelj kot stric pridno pestoval.

Jugovo mamo je vzela božja dekla smrt leta 1931. Po malem prehladu je zatisnila svoje trudne oči in odšla tja, kjer ni več skrbi in solz. Devet let za njo so pa tudi starega Juga odnesli na božjo njivo.

Jože je po neuspeli operaciji na glavi leta 1957 zapustil to solzno dolino.

Od vseh delodajalcev v mojih otroških letih mi je bila Jugova družina najljubša. Prijazne stike z njimi sem pa obdržal še dolgo po moji pastirski službi.

Letos za Veliko noč me je z neugnano si-

lo pognalo v Savinjsko dolino. Oči so mi hote ali nehote obstale na obronku Dobrovelj, kjer sem nekoč pred 51 leti užival najlepši čas, zadnje pastirsko leto kot kralj po planini visoki. Vsa naslednja leta so bila zame slabša, zaradi vojne, lakote in garanja.

Kar naenkrat mi je padlo v glavo, da bi ne bilo napačno, če bi malo pogledal v dve uri oddaljeno Grajsko vas, kjer je poročena nekdanja Jugova Treza, ki še živi. Ta misel me je osvojila, in na samo Veliko noč sem se odpravil na pot.

Malo se je nebo solzilo, ko sem izstopil na Razani, avtopostaji med Grajsko vasjo in Gomilsko. Hiša, katere cilj je bil moj obisk, mi še ni bila znana, zato sem povprašal pri neki hiši zunaj stoječe dekle, kje je pri Brinovčevih. Prijazna gospodična mi s prstom pokaže na hriček, kjer sta samevale dve kmetiji: »Ne prva, temveč druga je, ki jo iščete. Lahko jo boste našli, če greste po tej poti čez travnik, potem po gozdu na levo, na desno gre proti Razarju.« Zahvalil sem se brhkemu dekliču, in jo ubral po travniku in potem četrte ure po gozdu naprej. Ko sem prišel iz gozda na greben, me je na levi strani pozdravil mlado zasajeni vinograd in nad njim kmetijski dom Jugove Treze. Potrkal sem na glavna vrata, ki pa so bila zaprta, nakar sem stopil k stranskim, tukaj se je pa že odzval glas mlade Brinovke, Trezine hčerke. »Dober dan in vesele praznike,« sem voščil stasiti naslednici in njenemu možu, ki sta se ukvarjala z otroki v kuhinji. »Ali smem malo motiti,« sem vprašal močnega gospodarja.

»Prosim, prosim,« sta se vljudno odzvala oba. »Prosim, ali bi lahko govoril z vašo

Še vedno to berete?

Nedelja

Skušam biti realist. Pri spovedi sem zvedel isto: porivati voz navkreber ni lahko, dol dere samo. A bom poskušal navzgor. Vem, da je tista podoba vredna truda in potu.

„Česar ne bo zmogla narava, tisto bo zmogla nad-narava, milost. Veruj!“ so bile zadnje besede pri spovedi.

Torek

Sam sem, popolnoma sam. Svet zase. Ne naša hiša, ne vrt, ne nebo, ne starši, ne knjige niso jaz. Vse se mi zdi daleč, daleč od mojega sveta.

Sedajle bi bil rad kje v gorah pri večnem ledu ali tesni dolgi gorski dolini, med go, rami in kočami in tujimi obrazi. Pozimi odrezan od vsega sveta, sredi monotone pesmi vetra skozi špranje kože, sredi snežnih zametov, sredi beline. Tam bi imel tisto zaželeno občutje Balantičeve:

Vse je belo zdaj,
beli prsti, bel obraz,
bel neskončen kraj,
bel je mrtvi, mrtvi čas.

Ali kdo od mojih sploh ve, da se čutim tako samega? Dobri so z menoj, a kadar sem med njimi, se čutim še mnogo bolj samega.

Če bi umrl jutri, pojutrišnjem, bi vsi name pozabili in nihče bi ne prišel k mojemu grobu molit. A jaz molim zanje. Oni tega ne vedo, pa tudi ko bi vedeli, bi jim bilo malo mar.

Sreda

Arhimed je dejal, naj mu dajo točko v vesolju, da se bo nanjo oprl, pa bo premaknil zemljo s tečajev.

Ko bi jaz našel samo eno točko v sebi, kamor bi mogel opreti celotno zgradbo sebe! A ni niti ene, niti ene. Nič ni trdnega, vse, se zdi, se izmika, valovi. Kaos, v katerem se borijo med seboj sile, ki hočejo navzgor, s silami, ki vlečejo navzdol. Ne vem še, kaj sem in kaj naj bom.

Ali je ta negotovost vzrok, da se mi zdi, da me vsi napadajo, zapostavljajo, namenoma žalijo? Stvari, ki so menda neznatne, so vzrok velikega trpljenja. Kdo bi se smejal, ko bi to bral. A zame je to res.

Petek

Profesor za angleščino nam daje razne primke. Ko bi vedel, kako si sam sebi žaga vej!

Zadnjič mi je pravil oče, da so doma v gimnaziji najbolj spoštovali tistega profesorja, ki jih je vikal.

Ni boljšega načina, da te nižji spoštujejo, kot ta, da ti nje spoštuješ.

Smejte se, če hočete

Dober odgovor. — Dijak: »Kadar stojim na glavi, mi kri sili v glavo. Zakaj ne sili v noge, če stojim na njih? — Profesor: »Zato, ker tvoje noge niso prazne.«

Earl Derr Biggers:

13

KITAJČEVA

papiga

»V pušavskem hotelu. Toda ne sme se nič pripetiti. Zanašam se na besedo P. J. Maddena!«

Bob se je približal. »Rad bi opravil še danes v mestu kratek obisk. Morda bi me mogli peljati v Eldorado?«

»Iz srca rada!« se je nasmejala Pavla. »Le tega ne vem, ali vas bom mogla peljati tudi nazaj.«

»Ne bo treba, pojdem peš.«

»Ni vam treba peš hoditi,« se je vmešal Madden. »Ah Kim bo menda znal šofirati — saj je sposoben in spreten. Danes popoldne že itak mora v mesto nakupovat. Naše zaloge so že na malem. Domov grede naj vas vzame s seboj.«

Kitajec je prišel pospravljat. »Ah Kim, drevi boš pripeljal domov gospoda Edena.«

»Dobro! Plipeljem ga,« je malomarno zamomljal Ah Kim.

»Ob domeničenem času pridite pome pred hotel,« je predložil Eden.

Ah Kim je čemerno mežiknil. »Molda ob petih?«

»Dobro, tedaj ob petih!«

ZA MLADINO IN PROSVETO

Ne zamerite, gospodje, da umrjem!

Pogledal sem po knjigah, ki razkazujejo svoje čedne pa tudi nečedne hrbte po sobi, in zagledal med njimi dvajset zelenih hrbtov Cankarja. Zgrabil sem zadnjo knjigo, dvajseto, sedel v naslonjač, odprl knjigo in bral:

Nekoč sem nameraval napisati prav lepo povest, tako namreč, da bi jo postavil svojim bratom za ogledalo. Hudo sem bil potrten, ko sem razvidel, da je ta lepa zgodba že zdavnaj napisana. Prvikrat v življenju se mi je primerilo poželjenje, da bi na skrivaj posegel po tujem bogastvu. Naj se zgodi v božjem imenu...

Jezus je hodil po svetu, prišel je tudi k nam. Kraji so bili tako bogati, da se je sam začudil. Kakor da jih je bil čisto po nevedoma ustvaril. Šel je, šel po cesarski cesti. Njegovo srce je bilo tako zvrha polno ljubezni, da je gledalo in iskalo, kam bi dalo svoj blagor.

Na kantonu kraj cesarske ceste je sedel človek in je bridko jokal.

Jezus je stopil k njemu in ga je milo vprašal:

»Kaj ti je, mož, da tako bridko jokaš?«

Človek je zmajal z glavo, ni pogledal, nič odgovoril.

Jezus pa se je nagnil k njemu in je rekel nadalje:

»Povej, kar je, da ti morem pomagati!«

Človek je rekel v svoje mokre dlani:

»Meni ni pomoči ne na zemlji, ne v nebesih!«

Jezus se je zgrozil in je rekel:

»Jaz sem Jezus, tvoj Bog! Kdo si?«

Zaihtel je človek in je odgovoril:

»Slovenec sem.«

Takrat se je Jezus sam bridko razjokal in je šel dalje po svoji poti...

Nekoč sem se pomenkoval s tovariši, kako bi pač bilo z nami, če bi velik potres razmaknil zemljo. Koj so bili obrazi hudo resni in žalostni. Nisem se toliko začudil obrazom, bolj besedam. Vsi so rabili v stavkih trpno obliko, druge niso poznali.

»Kaj bodo z nami napravili?« — »Kaj nam je sojeno?« — »Kdo nam bo gospodaril?« — Prav nikomur ni seglo v misel, da bi rekel »bomo« namesto »bodo«. Z mnogoterimi križi je Bog obsenčil slovenske ljudi, napuha pa jim ni dal...

Malodušnost se izpričuje v vsem, kar delamo in mislimo. V ljubezenski zgodbi in v tisočletnem trpljenju. Ta malodušnost bo rekla nekoč, bo rekla v imenu najlepšega naroda:

»Ne zamerite, gospodje, da umrjem!« —

»Ta naš Cankar!« mi je prišlo iz ust. Knjigo sem spet vtaknil za ostalih devet, najst, se pogreznil v naslanjač in prižgal cigareto. Ob dimu namreč najlažje premišljujem.

Vroče iz peči — kakor sveže žemlje

Ko so se težka železna vrata za menoj zaprla, se me je resnično polajšal obup, kajti upravičeno sem mogel domnevati, da te celice živ ne bom več zapustil. Kakšna ironija! Še pred tremi meseci sem bil v Göringovi palači zelo čaščen gost..., sedaj pa sem bil kot zločinec zaprt v najstrašnejši nacistični ječi...

Zasliševanja so bila vsak drugi dan.

V teku debat je ušlo nemškemu častniku, da se nemški vohunski službi ni posrečilo razvozlati tajnega kodeksa jugoslovanskega generalnega štaba in da so tako vsa moja šifrirana brzojavna poročila ostala Nemcem tajna. Imel sem namreč med vojno navado, da sem vsako noč med dvajseto in eno uro poslal jugoslovanskemu generalnemu štabu v konciznem stilu šifrirano poročilo o vseh važnejših dogodkih dneva... Bilo bi za moj položaj vsekakor zelo nevarno, če bi mi lahko pomolili pod nos vsa ta poročila in hoteli vedeti, odkod ta, odkod ona vest, ker se pri vseh ne bi

mogel izgovarjati, da so plod mojega dolgega premišljevanja, ko sem jih pa dobil — da tako rečem — vroče iz peči kakor sveže žemlje.

(Iz knjige Vl. Vauhnik, Nevidna fronta. Knjigo dobite v Mohorjevi knjigarni.)

Razglednice

AUSTRALIJA. — Prvi poročeni mož, ki je bil posvečen za diakona v smislu konstitucije o Cerkvi, je bil Avstralec Michael Nisbitt. Smel bo obhajati, slovesno kršče, pridigati in voditi besedno bogoslužje.

EKVADOR. — Leta 1968 bo v Bogoti svetovni evharistični kongres. Udeležil se ga bo tudi sv. oče.

MARIBOR. — Torek, 10. maj, je bil za verno mariborsko mladino dan srečanja s svojim škofo. 750 fantov in deklet je prišlo. Med mislimi o pričakovanju koncila od mladine je bilo slišati tudi izvirne slovenske verske popevke.

minjam se onega večera pred davnim časom, ko sem s svojim očetom v Eldoradu stopila iz vlaka. Bila sem majhna deklica iz predmestja Philadelphije, mesta stare, zdrave civilizacije. Tedaj sem obstala sredi te divjine in pustinje. Postalo mi je tesno in žalostno pri srcu.

»Ubogi otrok! Toda sedaj ljubite puščavo?«

»No, da — nad temle krajem, ki trepeče v sončnih žarkih, visi skrivnostni čar. Polagoma prihaja človeku spoznanje. Spomladi, ko mine deževje, bi vas rada vzela s seboj k vrelcem pri palmah. Tamkaj tedaj cveto verbene kakor živordeča preproga in najgrše drevje se košati v najnežnejšem cvetju. In za druge letne čase nam ostajajo vedno še puščavske noči s svojimi bledeimi zvezdami in tajno tišino...«

»Da, za odpočitek bi bilo morda čudovito. Toda za to jaz nisem še dovolj utrujen...«

»Kdo ve? Morebiti pa vas, preden se ločiva, še pridobim za častitljivi red prijateljev puščave.« Sprejemni pogoji so strogi: občutljiva duša, ostro oko za naravna čudeša — o, to je izbrana družba, o tem boste prepričani! V svojih seznamih nimamo kogar si bodi.

Kriček lepak ju je klical. »Stojte! Ali ste že kupili parcelo v Dattel City?« Na stopnicah majhne posredovalnice se je nenadno razživel slabo oblečen mladenič. S povzdignjeno roko je planil na kraj ceste. Pavla Wendell je ustavila.

Otroški
kotiček

KANGLICA

Deklica šla je po vodó
z lepo srebrno kanglico.

Zora na nebu sevala,
ptičica v polju pevala.

Jagoda zrela nudi se:
»Daj, le za hip pomudi se!«

»Jagoda rdečka — dober dan!
Ali moj bratec je bolan,

in on ozdravel prej ne bo,
da mu prinesem z vrelca vodó.

Deklica moram zajeti jo,
predno še sonce obsveti jo...«

Hladne vodice zajela je,
bistro domov odhitela je.

Deklica šla je po vodó
z lepo srebrno kanglico.

Deklica je domov prišla,
kanglica bila zlata vsa.

Oton Župančič

Ko bi bil želod buča...

Kmečki človek je ležal v senci pod hrastom. Premišljeval je o bučah, ki so zraven njega rastle ob plotu.

Začel je z glavo zmajevati, rekoč: »Ne, ne, to mi ne gre v glavo, da mala rastlina rodi toliko in tako lepih buč, veliki in krepki hrast pa nosi tako droban in malovreden želod. Ko bi bil jaz ustvaril svet, bi moral hrast imeti same velike, kakor sonce rumene, težke buče. To bi bilo veselje gledati!«

Komaj to izreče, pade želod s hrasta in udari kmetu ravno na nos tako zelo, da se mu kri ulije.

»O, joj meni!« zavpije mož, ves plašen, »zdaj sem jo za svojo modrost dobro dobil po nosu. Ko bi bil ta želod buča, bi imel zdaj ves nos razbit.«

A. M. Slomšek

UGANKA

V temnici pretesni
priklepa veriga
jetnico obzirno.
Za nas reva čuje,
za nas se žrtvuje
srce ji nemirno.

(Ura)

P ∞ I ∞ S ∞ A ∞ N ∞ O

B ∞ R ∞ A ∞ N ∞ J ∞ E

JOHN RESLER:

Pes je mrtev

Svinja je zaklana. Naslednjega dne je prispelo pismo od sorodnikov:

»Včeraj nismo mogli priti, toda jutri pridemo! Vseh devet. Počakajte s kolinami! Ne pozabite, da smo ob nakupu tudi mi prispevali po deset šilingov! Pridemo popoldne. Že zdaj se veselimo krvavic in pečenic.« —

»Tako? Lepo smo si jo zagodli!«
»Morali bi jih vendarle počakati!« je rekla žena.

Svoje sorodnike smo dobro poznali. Če vložijo kam deset šilingov, jih morajo za povračilo dobiti vsaj sto. Šlo je za strica Arturja, teto Mino, strica Teodorja z gospo Emilijo, strica Huga s svojim slabim sluhom, tretjo ženo drugega očeta moje matere in končno Gilicerove iz Glogawa. Za zadnje mi rodbinska zveza še zdaj ni jasna.

»Kaj zdaj?« je vprašala žena.
»Dobiti morajo sveže krvavice!« pravi mož.

»Toda krvavice so stare že dva dni!«
»Vseeno! Prihrani nekaj še do jutri.«
»Pokvarjene klobase so strupene.«
»Vem; toda užaljeni sorodniki so lahko še hujsi.«

Moja žena je razmišljala, potem pa se nenadoma spomnila:

»Klobase bomo poskusili jutri.«
»Kako?«
»Pa — imamo psa. Dali mu bomo krvavico. Če jo bo prenesel, pomeni, da bo dobra tudi za strica Arturja.«

Odleglo mi je.
Naslednjega dne klobase še niso kazale nikakršnih sprememb. Malce so že sicer dišale, toda to je običajno pač tako.

»Bi poskusili?«
»Dobro. Kje je pes?«

Tega pa res luna „trka“!

Zahodnonemška policija se je obrnila na mednarodno policijsko organizacijo (Interpol) s prošnjo, naj ji pomaga, da bi prišla na sled tako imenovanemu »beguncu ščipa«, Friedrichu Dawitzu, 49-letnemu mizarju, ki se je sedemkrat oženil in ima z vsako ženo po enega otroka.

Njegove žene so ga opisovale kot zglednega moža. Vendar je bila Friedrichova ljubezen vedno kratkotrajna. Njegova zvestoba ni trajala dlje kot nekaj tednov.

Ta prikupni in živahni mizar je nenadoma postal molčeč, vase zaprt, vznemirjen in čim bolj se je bližal ščip, tem bolj razburjen je bil. Kakor hitro se je mesec na nebu prikazal v vsem sijaju, je Friedrich iz brez sledu izginil.

Dali smo mu dve klobasi, ki jih je požrl z velikim zadovoljstvom.

Opoldne sem vprašal:

»Kako je psu?«

»Odlično!«

Okrog ene se je počutil prav tako dobro.

Tudi ob dveh in treh.

Očitno si je še želel klobas.

Okrog štirih so prišli sorodniki.

»So klobase že pripravljene?«

Odhitel sem k ženi v kuhinjo.

»Kaj je s psom?«

»Vse v redu!«

»Tedaj hitro pripravi klobase!«

Ko smo s klobasami obložili mizo, so se sorodniki dobesedno vrgli nanje.

Nenadoma so se odprla vrata. Naša hčerka je bila bleda in vznemirjena.

»Kaj je s psom?« sem vprašal?

»Pes...«

EMANUEL HOHLOVIČ:

Zgodba o feljtonu

Na hodniku je direktor tovarne Dmitrij Pavlovič srečal svojega namestnika Funtikova, ki se je nekam sumljivo smehljaj in nato vprašal direktorja:

»Ste že videli lokalni list?«

»Nisem. Kaj je v njem? Da mi mogoče feljton?«

»Da, objavljen je feljton,« je zvito odgovoril Funtikov.

Dmitrija Pavloviča je pričel glodati črv dvoma.

»Tako torej! Zdelo se mi je,« je pomislil.

»Kaj — govoril!«

»Pes je mrtev!«

Objokana je odhitela v kuhinjo.

»Prijatelj!« sem vzkliknil. »Klobase niso bile sveže! So že stare! Oprostite, nismo vedeli, ali bodo še dobre. Dve smo dali psu in kot vidite, je poginil.«

»Kaj? Kako? Vsi svetovi!«

»Vzemite hitro kakšen protistrup! Čim prej!«

Nastala je panika. Kot brez glave so letali sem in tja. Preklinjali so me in brskali po omarah. Požirali so različne tablete, ricinus, kavino usedlino itd. Z gosjimi peresi so se žgečkali po grlu in potiskali prste v usta. Hiša se je spremenila v pravo norišnico.

Odhitel sem v kuhinjo.

»Povej mi, kdaj je poginil pes?«

»Kakšno minuto predtem, preden sem vam prišla povedat.«

»Je zelo trpel?«

»Ne, šla šva po ulici in...«

»Tedaj je nenadoma poginil?«

Dekle je odkimala.

»Ne! Hotel je čez ulico in... tedaj je pripeljal avtomobil in ga povozil...!«

A Funtikov se škodoželjno smehlja. Lahko je njemu, saj je namestnik.

V zadnjem času Dmitrij Pavlovič ni čital feljtonov. Celotrudil se je, da ne bi gledal tistih mest v časopisu, kjer so običajno prišale feljtone. V tovarni namreč ni šlo vse kot bi moral, pa je zato pričakoval, da se bo vsak trenutek pojavil feljton z vsemi posledicami.

»In dočakal sem!« je pomislil.

»Kakšen pa je naslov...?« je s pridušnim glasom vprašal Funtikova.

»Malomarnež!« je odgovoril namestnik.

Dmitrij Pavlovič se je takoj spomnil včerajšnjega dne, kako ga je neki ključavničar iz prvega obrata hotel obiskati v zvezi z nekim racionalizatorskim predlogom, kako mu vse doslej ni uspelo, da bi se seznanil z ukrepi za uvedbo proizvodnje po tekočem traku, kako se že dolgo ni nič zanimal za samski blok... kako... Spomnil se je še drugih slabosti.

»Res sem malomaren,« je pomislil Dmitrij Pavlovič.

Stopil je v prvi obrat, da bi našel ključavničarja, ki ga je iskal včeraj, nato pa telefoniral glavnemu tehnologu, da bi mu prinesel elaborat o organizaciji proizvodnje.

Pozno zvečer je v spremstvu sekretarke komsomolske organizacije obiskal samski blok, pri čemer je razmišljal o tem, da je v enem dnevu naredil več kot poprej ves

mesec. »Koliko časa izgubi človek na sestankih in posvetovanjih...! Ni mogoče tako naprej, treba bi bilo spremeniti...«

Domov se je Dmitrij Pavlovič vrnil dobre volje, toda na pragu se je spomnil feljtona, ki mu je pokvaril razpoloženje.

»Si morda čital časopis?« ga je vprašala žena.

»Še ne, je jezno zamrmral Dmitrij Pavlovič in odšel v svojo sobo.

»Si čital časopis?« ga je vprašal sin Viktor.

»Kaj, za vraga, hočete s tem časopisom?« je vzkliknil.

Viktor ga je začudeno pogledal.

»Dobil sem avtorski atest za odkritje,« je rekel tiho. »Poglej članek v časopisu.«

Dmitrij Pavlovič je vzel časopis. Da, njegov sin je dobil avtorski atest kot izumitelj novega stroja. In kaj je s feljtonom? Odprl je časopis in zagledal naslov »Malomarnež«. Hitro je prebral članek. Sploh niti besedice o njem. Potem je pogledal sina.

»Čestitam, Viktor! Si prebral feljton? Dobro so podučili te malomarnež!«

Dmitrij Pavlovič je objel sina, potem pa poklical namestnika Funtikova.

»Se pravi, da ste mi zjutraj govorili o tem? O članku?... Hoteli ste mi pripraviti presenečenje? Hvala, hvala... A feljtona niste čitali? — Čitali ste ga?... Seveda... tako je prav. Da ne bi pozabili in postali malomarni!«

JOSIP BEKŠ:

Nokturno

Kako dolga je noč nocoj —
na tistem nebu zvezde goré;
ne goré, kot sveče ob odru drhté —
in lijejo dušam pokoj.

Navzgor poglej,
v plamen teh oči,
tako tujih in daljnih
in tako žalnih
brez mej.

Tako daleč — do zvezd —
je ljubezen najina
in brezupna tako
kot nema krájlina:
brez sel in brez mest,
nad njo
jesensko nebo.

Kako dolga je noč nocoj
brez luči jutranje,
brez upa na bodoči čas,
kot sedanje
najine sanje...

kupila eno parcelo in jo — hm — prihranila bodočemu zarodu? Bogastvo, neizmerno bogastvo... ali nimam prav, milostna gospodična?«

Pavla Wendell je zardela. »Morda. Toda motite se. Ta gospod ni moj zaročenec.«

»Oh!« je v zadregi obžaloval mladenič.

»Potujem le skozi,« je povedal Bob.

Prodajalec je naskočil iznova. »Ah tako — tujec. Zato nimate smisla. In ne vaš ženin, milostna gospodična? No, vam najpriščneje čestitam!«

Boba je to zabavalo. »Škoda!«

»Res škoda,« je ponovil s karajočim pogledom. »Škoda za vas, če pomislim, kaj vam uide iz rok. Morda pa se boste kdaj še spreobrili in tedaj ne pozabite name! Ob sobotah in nedeljah sem vedno tu. Tudi v Eldoradu imam svojo pisarno. Prilika je ugodna! Vsekakor pa sem vesel, da sva se sešla!«

Pustila sta ga pri revnem izviru, žalostno, toda upa polno prikazen.

»Ubogi dečko!« je spregovorilo dekle, ko je avto drčal dalje. »Pionirju je povsod težko!«

Bob je zatopljen v svoje misli nekaj časa molčal. »Pozoren opazovalec sem, kaj?« je končno zagodrnjal. »Kaj mislite?«

»Vašega prstana niti opazil nisem. Torej ste zaročeni?«

»Kaj neda, tako kaže?«

»Za božjo voljo, samo tega mi ne govorite, da boste vzeli takega domišljavega filmskega igralca!«

»Morali bi me pa že bolje poznati.«

»Seveda. Toda opišite mi tega srečnega človeka! Kaj pa dela?«

»Ljubi me!«

»To se razume!« Bob se je zopet nemo zamislil.

»Menda vendar niste hudi?« je tiho vprašalo dekle.

»To ne — toda zelo užaljen. Vi o tej zadevi nočete govoriti?«

»No — nekatere dogodke iz svojega življenja obdržim rajši sama zase — se še premalo časa poznava.«

»Kakor želite!« je nejevoljno zagodrnjal Bob. Avto je drvel z vso silo. »Milostna gospodična, puščavo in njene prebivalcev poznam sedaj širindvajset ur, toda verujete mi: to je okrutna dežela!«

Med rjavimi skalami se je pred njima pokazal Eldorado, čepe okrog malega rdečega kolodvora. Ko sta izstopila pred puščavskim hotelom, je rekel Bob: »Kdaj se zopet vidiva?«

»Morda v torek.«

»Tedaj bom najbrž že odšel. Torej, poprej, prosim!«

»Jutri dopoldne pridem v vaše kraje. Če hočete, pridem po vas.«

»To je zelo ljubeznivo, toda do jutri je še dolgo. Drevi bom mislil na vas, ko boste v kavarni »Oaza« sedeli pri večerji. Pozdravite mi najin beefsteack, če ga srečate. Do jutri torej — Vam li smem kupiti budilko?«

»Saj ne bom več zaspala,« se je zasmejala.

»Zdravstvujte!«

»Na svidenje! In hvala vam za vožnjo!«

Bob Eden je odšel na kolodvor, kjer je bil tudi brzojavni urad. Pri malem okencu je stal Will Holley s polo papirja v roki. »Dobro dan. Pravkar oddajam svoj intervju. Mene iščete?«

»Tudi to. Toda najprej bi tudi rad brzojavil.«

Uradnik je dvignil glavo. »Ni mogoče, gospod Holley ima prvi pravico.«

»Nič ne de. Brzojavko gospoda Edena oddaste lahko vmes.«

Z nagubančenim čelom je sestavil Bob besedilo težavne brzojavke. Kako naj obvestim svojega očeta o položaju, ne da bi vedel ves svet? Končno je zapisal:

»Kupec tukaj, toda okoliščine vevajo nekoliko humalimali. Gospa Jordan bo raztolmačila. Če bom s teboj govoril po telefonu, obljudi dragoceni zavojček takoj odposlati. Potem pozabiti. Vsako zaupno obvestilo zame na Will Holley, Eldorado Times. Lepa puščava tukaj, toda preveč skrivnostna za poštenega trgovca, kakršen tvoj zvesti sin Bob.«

Oddal je uradniku vzorec in plačal. Holley je dal še nekaj navodil radi intervjuja, potem sta se oba vrnila na glavno cesto. »Pojdiva v uredništvo,« je predlagal časnikar. »Sedaj ni nikogar tam in sem radoveden, kaj se godi na Maddenovi ranchi.«

V pustni uredniški sobi je Bob sedel na stol ob pisalni mizi. Holley je zamenjal klobuk s senčnikom ter sedel za pisalni stroj.

»Moj prijatelj v New Yorku je zgrabil z obema rokama,« je spregovoril. »Ljubezniv je Madden, da mi je dovolil razgovor. Tako se bo Willa Holleya ime zopet enkrat bleščalo v velikih new-yorških listih. Toda, veste, vaša namigavanja so me davi osupnila. Kaj pravzaprav pa je z biseri? So pač še v San Francisku?«

»Ne. Moj sotrudnik jih ima!«

»Vaš — kaj?«

Holley, če Harry Fladgate pravi, da se smem na vas zanesti, vem, da to drži. Tudi slutim, da bova potrebovala vaše pomoči!« In Bob je obširno razložil čudno osebnost strežaja Ah Kima.

»Presneto smešno!« se je smejal Holley. »Toda pripovedujte mi dalje. Zdi se, da nekaj vendarle ni v redu, čeprav je na zunaj videti vse prav.«

»Charlie je dobil vtis, da nekaj diši. Tako rekoč vohal je. Saj veste, da so Kitajci posebno tenkočutni. Najprej sem se mu radi tega smejal in sem hotel bisere že izročiti. Tedaj me je pa ponoči preplašil strašen krik na pomoč...«

»Kdo je klical?«

»Tony, Kitajčeva papiga. Morda sem se bedasto obnašal, — vendar sem zato odložil sklep, da bi izročil bisere.« In nato je opisoval Bob, kako je zjutraj privolil, čakati do dveh popoldne, da bi medtem Chan klepetal s Tonyjem. Svoje poročilo je sklenil, kako je doletela ptica nenadna smrt.

(Dalje prihodnjič)

Nogomet

Kapfenberg — Avstrija Celovec 1:2 (1:0)

Za koroški nogomet je bilo nogometno leto 1965/66 zelo uspešno, kajti Avstrija Celovec si je v 26 tekmah pridobila častno 5. mesto na lestvici v nacionalni ligi.

Nogometna nedeljska tekma v Kapfenbergu je zopet pokazala, da spada Avstrija Celovec, kar se taktične igre tiče, med najboljša avstrijska nogometna moštva. Trener Gerdi Springer je poslal zadnjo nedeljo v Kapfenberg dobro pripravljeno moštvo na nogometno polje, zato tudi zmaga ni izostala. Pač pa je treba pripomniti, da gre zahvala za zmago samo jugoslovanskemu igralcu Niku Rudiću, ki je sam zabil dva gola. Ta je bil to nedeljo izredno dobro razporejen, streljal je iz vseh položajev. Prvi gol je dosegel v 78. minuti po silno močnem strelu iz razdalje 25 metrov, drugi gol pa je padel v 82. minuti potem, ko je strel igralca Hohenbergerja najprej zadel vratnico, Rudić pa je žogo potisnil v mrežo.

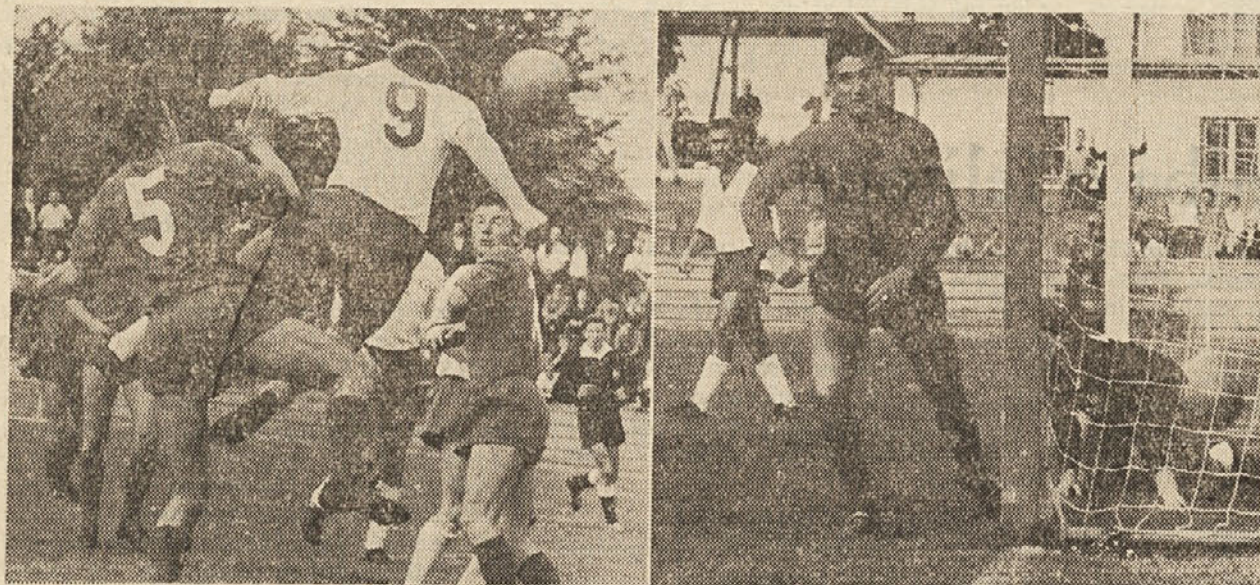
Celovčani so se v tej nogometni tekmi posluževali obrambnega sistema: dva igralca, Veselinović in Schierhuber (Avstrija Celovec) sta bila določena, da čuvata Vukaša

in Hammerla (oba Kapfenberg), kar se jima je tudi posrečilo. Kapfenberčani so bili v polju sicer v premoči, toda pred golom Celovčanov so odpovedali. Drugače so igrali Celovčani, ki so s hitrimi protinapadi preko obeh kril prinašali zmešnjavo pred nasprotnikova vrata. Iz takih položajev sta padla tudi zgoraj omenjena gola.

Admira-Energie nogometni prvak Avstrije

Admira-Energie je v teku enega tedna močno presenetila avstrijski nogometni svet. V sredo, 8. junija, je moštvo premagalo Rapid z 1:0 in s tem postalo zmagovalček za pokal Avstrije; v nedeljo pa so z zmago nad Avstrijo Dunaj 4:3 postali celo avstrijski nogometni prvak.

Sliki spodaj: Posnetki s tekme Avstrija Celovec — Kapfenberg. Levo: Srednji napadalec (center) Studeny (številka 9 — Kapfenberg) je pravkar z glavo poslal žogo v mrežo celovškega gola. — Desno: Niko Rudić je dal zmagoslavni gol za Avstrijo Celovec potem, ko se je žoga po Hohenbergerjevem strelu odbila od vratnice kapfenberškega gola.

Darujte za visokošolski dom Korotan!

PRVI TRIJE KOLESARSKÉ DIRKE »PO AVSTRIJI«

18. kolesarske dirke »Po Avstriji« so končane. 64 kolesarjev-dirkačev iz sedmih držav je od 4. do 11. junija prekošarilo v osmih etapah skupno 1485 kilometrov. Med posamezniki je 25-letni Avstrijec Hans Furian, lanski zmagovalček, ponovil svoj uspeh. Avstrija je zmaga tudi v tekmi ekip (moštev). Poleg Avstrijcev so bili Jugoslovani (Slovenci) najboljši tuji udeleženci, ki so se tako med posamezniki kakor med moštvi uvrstili takoj za Avstrijci. Na sliki: Zmagovalec Hans Furian (v sredi), drugi Rolf Eberl (levo) in tretji Hans Königshofer (desno).

V Saigону demonstrirali katoličani

Okoli desetstotih katoličanov je v nedeljo korakalo po saigonskih ulicah in demonstriralo za še ožje prijateljstvo Južnega Vietnama in Združenih držav Amerike, kakor tudi proti vsakemu kompromisu (poravnavi) s komunističnim Vietkongom. Preprečiti moramo »sramotni mir« z Vietkongom, so naglašali katoličani, ki so nosili med drugim tudi table z napisom: »Ljubimo Združene ameriške države.«

V starem cesarskem mestu Hue pa je prejšnjo soboto demonstriralo po mestnih ulicah okoli 5000 budistov. Pohod je veljal predvsem spominu nekega budističnega meniha, ki se je sežgal kot prvi 11. junija leta 1963 iz protesta (javni nastop zoper nasilje) proti tedanjemu diktatorskemu režimu Diema. Takoj nato je policija posegla vmes in izvedla množične aretacije.

V Saigonu je naraslo v nedeljo število budističnih menihov v pagodi Vien-Hoa-Dao, ki so stopili v gladovno stavko, čez sto Tudi budisti štrajkajo iz simpatije (naklonjenosti) do budističnega voditelja Tri Quanga, ki je pred sedmimi dnevi stopil v gladovno stavko iz protesta proti podpori vlade Združenih držav Amerike maršalu Kyju. V soboto zvečer je budistični inštitut še enkrat pozval vse budiste v deželi k bojkotu (neudeležbi) volitev, ki naj bi jih izvedli generali meseca septembra.

Avstrijska televizija

NEDELJA, 19. junija 1966: 15.55 Kratka poročila — 16.00 — 17.00 Prenos z Dunaja: Avstrijske konjske dirke v Freudenau — 17.00 Kratka poročila — 17.03 Za otroke od 11. leta dalje: Počitniški dan poln pustolovščin — 18.10 Mladinski svet: Naš mednarodni film-magacin — 18.40 Deveto šolsko leto. Dokumentacija zveznega ministrstva za socialno skrbstvo — 18.45 Naša lahko noč oddaja za otroke — 18.50 Kratka poročila — 19.00 Pogled z okna — 19.30 Aktualni športni pregled — 20.10 1. večerna poročila — 20.20 Viktorija in njen huzar; opereta Paula Abrahama — 21.50 Beseda v nedeljo zvečer. Oddaja protestantske Cerkve — 22.00 2. večerna poročila.

PONEDELJEK, 20. junija 1966: 18.30 Kratka poročila — 18.35 Francoščina pri vas doma: tečaj francoskega jezika — 19.00 Pustolovščine pod vodo. Smaragda — 19.23 Zabeleženo za vas — 19.30 Čas v sliki s športom — 19.55 Izložba in kratki film-mozaike — 20.10 Maigret v luksuz-hoteli; kriminalna zgodba — 21.00 Največje boksarske tekme stoletja — 21.40 Čas v sliki — 22.00 Janine Aimée. Zgodba francoske mladenke.

TOREK, 21. junija 1966: 18.30 Kratka poročila — 18.35 Tečaj angleškega jezika — 19.00 Teatro della Marionetta. Edino še igrajoče marionetno gledališče južne Italije — 19.13 Stric Guido: Veliko potovanje Jörga Mautheja — 19.23 Zabeleženo za vas — 19.30 Čas v sliki — 19.55 Izložba in kratki film-mozaike — 20.05 Topovska serenada — 21.30 Vaš nastop, prosim. Naš aktualni obzorik — 22.15 Čas v sliki — 22.35 Filmsko poročilo o krožnih kolesarskih dirkah v Franciji (Tour de France) —

SREDA, 22. junija 1966: 10.00 Šolska televizija: Potovanje v zgodnjekrščanski svet — 11.00 Program za delavce: Kratka poročila — 11.03 Maigret v luksuz hotelu — 11.55 Največje boksarske tekme stoletja — 17.00 Kratka poročila — 17.03 Za otroke od 5. leta dalje: Gašperčeve pustolovščine — 17.45 Za otroke od 11. leta dalje: Lassie. Zgodba psa — 18.10 Naša lahko-noč oddaja za otroke — 18.30 Kratka poročila — 18.35 Francoščina pri vas doma: tečaj francoskega jezika — 18.55 Prizori iz Avstrije — 19.23 Zabeleženo za vas — 19.30 Čas v sliki — 19.55 Izložba in kratki film-magacin — 20.00 Svet pod morsko površino — 20.15 Prenos bavarskega radia: Kaj sem? Veselo poklicno posvetovanje — 21.00 Prenos Zahodnonemškega radia: »Igra brez mej« — 22.30 Čas v sliki — 22.50 Filmsko poročilo

o krožnih kolesarskih dirkah v Franciji (Tour de France).

ČETRTEK, 23. junija 1966: 11.00 Šolska televizija: Kratka poročila — 11.03 Prometna vzgoja — 12.00 Komentar k časovnim dogodkom — 18.30 Kratka poročila — 18.35 Tečaj angleškega jezika — 18.55 Športni kalejdoskop — 19.23 Zabeleženo za vas — 19.30 Čas v sliki — 19.55 Izložba in kratki film-mozaike — 20.10 »Hiše gospoda Sartoriusa« Georga — 21.30 Čas v sliki — 21.50 Iz prve roke. Kritični kulturni pogovori — 22.40 Filmsko poročilo o krožnih kolesarskih dirkah v Franciji (Tour de France).

PETEK, 24. junija 1966: 10.00 Šolska televizija: Gost pri Francu Nabhu — 11.00 Program za delavce: Kratka poročila — 11.03 Topovska serenada — 18.30 Kratka poročila — 18.35 Med vodo in blatom: Film o življenju in delu ljudi ob reki Gvadalkivirju v Španiji — 19.00 Trg ob koncu tedna — 19.23 Zabeleženo za vas — 19.30 Čas v sliki — 19.55 Izložba in kratki film-mozaike — 20.15 Prenos iz Löwingerjevega gledališča: »5000 dukatov nagrade« Wilhelma Heima; prosto po Hebbelsu »Diamant« — 21.45 Čas v sliki — 22.05 Ljudje (I) »Spoznav sebe«. Prirodoslovna oddaja — 22.35 Filmsko poročilo o krožnih kolesarskih dirkah v Franciji.

SOBOTA, 25. junija 1966: 17.00 Kratka poročila — 17.03 Za družino: šivalna kamra — 17.30 Pri cvetličnem doktorju — 17.55 Naša lahko noč oddaja za otroke — 18.00 Kako so videli in razumeli drugi. Dopinos k nauku sedanjosti — 18.30 Kratka poročila — 18.35 Kaj vidimo novega? S Heinzom Conradom — 19.23 Zabeleženo za vas — 19.30 Čas v sliki — 19.55 Izložba in kratki film-magacin — 20.00 Prenos iz gledališča »Die Tribüne«: »Glej nazaj brez jeze«, kabaretični mozaik — 21.30 Večerna poročila in v žarometu »Sedem dni časovnih dogodkov« — 22.00 Naš nočni program: »Mississippi-ekspres; film z divjega zapada.

SLOVENSKE ODDAJE V RADIU

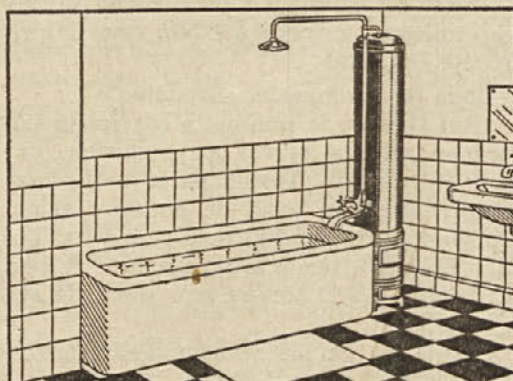
NEDELJA, 19. 6. 7.30 Duhovni nagovor. — S pesmijo in glasbo pozdravljamo in voščimo. — PONEDELJEK, 20. 6. 14.15 Poročila, vreme, objave. — M. Rus: Srečanja in izkustva (I.). — 18.00 Za naše male poslušalce. — TOREK, 21. 6. 14.15 Poročila, vreme, objave. — Športni mozaik. — Smo veseli planšarji... — SREDA, 22. 6. 14.15 Poročila, vreme, objave. — Kar želite, zaigramo. — ČETRTEK, 23. 6. 14.15 Poročila, vreme, objave. — Na dom obujaj mi spomin: št. Janž v Rožu (2. del). — PETEK, 24. 6. 14.15 Poročila, vreme, objave. — Od petka do petka po naših krajih in pri naših ljudeh (Domače novice). — Žena in dom. — SOBOTA, 25. 6. 9.00 Od pesmi do pesmi — od srca do srca. —

Velika izbira

perila in blaga pri

L. Mañček

Klagenfurt, Alter Platz 35

Vse za vodno inštalacijo (sanitarni material) dobavlja

Bratje Rutar & Co.

Dobla ves — Eberndorf

KMETJE POZOR!

NAJNOVEJŠE KMETIJSKE STROJE, MLATILNICE, TRAKTORJE, KOSILNICE, MOPEDE, KOLESA, HLADILNIKE, PRALNE STROJE, ELEKTRIČNE MOTORJE

vam nudi ugodno domačo tvrdka

Johan Lomšek

Št. Lipš, Tihoja 2, P. Dobla ves — Eberndorf, Telefon 04237 246

*Naš tednik-
Kronika*

Izhaja vsak četrtek. Naroča se na naslovu: »Naš tednik«, Celovec, Viktringer Ring 26, 9020 Klagenfurt. — Telefon uprave in oglasnega oddelka 26-69. — Telefon uredništva: 43-58. Naročnina znaša mesečno 7.— šil., letno 80.— šil. Za Italijo 2800.— lir, za Nemčijo 20.— DM, za Francijo 22.— ffr., za Belgijo 250.— bfr., za Švico 20.— šfr., za Anglijo 2.— f. sterl., za U. S. A. in ostale države 6.— dolarjev na leto. — Lastnik in izdajatelj: Narodni svet koroških Slovencev. — Odgovorni urednik: Janko Tolmajer, Ra-diše, p. žrelec. — Tiska Tiskarna Družba sv. Mohorja v Celovcu, Viktringer Ring 26.